

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

Diplomová práce

Koncepce volnočasového kroužku anglického jazyka s prvky
dramatické výchovy pro žáky prvního stupně základní školy

The concept of an after – school English club with elements of
drama education for primary pupils

Vypracovala: Veronika Kalinová
Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Dvořáková, Ph.D.

České Budějovice 2024

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 23. června 2024

Veronika Kalinová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce Mgr. Kateřině Dvořákové, Ph.D. za poskytnutí příležitosti realizace kroužku na prvním stupni Základní waldorfské školy v Českých Budějovicích. Dále děkuji za odborné rady, trpělivost, ochotu a důvěru v průběhu zpracovávání práce. Děkuji také za hodiny anglického jazyka, které pro mě byly velkou inspirací věnovat se anglickému jazyku více.

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na využití prvků dramatické výchovy ve volnočasovém kroužku realizovaném v anglickém jazyce současně pro žáky čtvrtého a pátého ročníku.

Teoretická část práce se nejprve zabývá charakteristikou forem výchovy a vzdělávání se zaměřením na mimoškolní výuku a volnočasové aktivity pro mládež zacílené na cizí jazyk na prvním stupni. Stěžejní kapitolou je dramatická výchova společně s jejími metodami a technikami, které lze efektivně využít ve výuce cizích jazyků na prvním stupni základní školy. Dále se práce věnuje výuce dramatické výchovy ve Velké Británii a propojení cizího jazyka s dramatickou výchovou na prvním stupni základní školy.

Praktická část nabízí koncepci mimoškolního kroužku anglického jazyka s prvky dramatické výchovy. Dále obsahuje zásobník aktivit pro práci v anglickém jazyce. Součástí práce jsou reflexe z jednotlivých období a zpětná vazba získaná prostřednictvím jednoduchého dotazníku určeného dětem.

Abstract

The diploma thesis is aimed at using elements of drama education in a leisure circle realized in English language simultaneously for pupils of fourth and fifth year.

The theoretical part of the thesis first deals with the characteristics of forms of education and education, focusing on extracurricular instruction and leisure activities for youth focused on a foreign language in the first grade. The core chapters are drama education, together with its methods and techniques that can be used effectively in the teaching of foreign languages in the first grade of primary school. He also teaches drama education in the UK and links a foreign language with drama education in the first grade of primary school.

The practical part offers the concept of an extracurricular English language circle with elements of drama education. It also contains a stack of activities for English language work. The work includes reflections from individual periods and feedback gained through a simple questionnaire for children.

Obsah

TEORETICKÁ ČÁST.....	4
1 ÚVOD	4
2 FORMY VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ.....	6
3 VOLNÝ ČAS.....	8
3.1 Volný čas dětí a mládeže.....	8
3.2 Zájmová činnost.....	9
4 DRAMATICKÁ VÝCHOVA.....	13
4.1 Vymezení pojmu dramatická výchova.....	13
4.2 Cíle dramatické výchovy	14
4.3 Formy dramatické výchovy	15
4.4 Dramatická výchova v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání	16
5 METODY A TECHNIKY DRAMATICKÉ VÝCHOVY.....	19
5.1 Metoda plné (úplné) hry	21
5.2 Metody pantomimicko-pohybové.....	22
5.3 Metody verbálně-zvukové	23
5.4 Metody graficko-písemné.....	25
5.5 Metody materiálově-věcné	26
6 DRAMATICKÁ VÝCHOVA JAKO PŘEDMĚT VE VELKÉ BRITÁNII.....	27
7 CIZÍ JAZYK.....	29
7.1 Cizí jazyk v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání	29
7.2 Spojení dramatické výchovy s výukou cizího jazyka.....	32
PRAKTICKÁ ČÁST	36
8 ÚVOD K PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	37
9 REALIZACE VOLNOČASOVÉHO KROUŽKU NA ZÁKLADNÍ WALDORFSKÉ ŠKOLE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH.....	39
10 KONCEPCE VOLNOČASOVÉHO KROUŽKU	41
10.1 Seznamování.....	43
10.2 Příprava na vystoupení.....	47
10.3 Návěst představení	53
10.4 Divadelní představení	57
11 ZÁSObNÍK AKTIVIT.....	58
11.1 Seznamovací aktivity	58
11.2 Warm up.....	63
11.3 Working with the voice.....	69
11.4 Aktivity sloužící k odreagování.....	71
11.5 Smyslové vnímání	73
11.6 Spolupráce a improvizace.....	77
11.7 Práce s frázemi/jednoduchým textem.....	82
12 ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ KROUŽKU	86
12.1 Závěrečné zhodnocení kroužku z pohledu žáků	86
12.2 Závěrečné zhodnocení z mého pohledu.....	88
13 ZÁVĚR.....	89
14 SUMMARY.....	91
POUŽITÁ LITERATURA.....	93
INTERNETOVÉ STRÁNKY	95
SEZNAM PŘÍLOH.....	96

TEORETICKÁ ČÁST

1 Úvod

Volný čas je v dnešní době velmi vzácný, proto bychom s ním měli nakládat s nejlepším vědomím a svědomím. U dětí je důležité přivést je na správnou cestu a formovat využití času ke smysluplným činnostem. Různě zaměřené mimoškolní aktivity mohou být jedním ze způsobů, který nám umožňuje být aktivní. V dnešní době je nabídka zájmových aktivit velmi široká, proto může být rozhodování při výběru volnočasové činnosti náročné.

Svou diplomovou práci jsem již od začátku chtěla věnovat hravé výuce anglického jazyka pro první stupeň. Důvodem jsou mé ne příliš dobré vzpomínky na cizí jazyk z prvního stupně základní školy. V hodinách anglického jazyka nám chodila hrát na housle dcera naší paní učitelky. My jsme buď poslouchali nebo jsme za doprovodu jejího hraní četli příběhy z Chatterboxu. Své pocity z této doby si již nevybavuji, ale tato vzpomínka mi přijde jako vhodná ukázka, jak přístup učitele a celkové vedení hodin ovlivňuje vztah žáků k dané činnosti v předmětu. Hledala jsem tedy zajímavý způsob pro vyučování anglického jazyka a dramatická výchova odpovídala mým představám ve všech směrech. S dramatickou výchovou jsem se setkala při studiu na střední škole, kde jsem se jí jako předmětu věnovala po dobu tří let. Z počátku si mé sympatie nezískala, spíše ve mně vzbuzovala opačné pocity. Po úspěšném zakončení střední školy jsem se s ní opět setkala zde na Jihočeské univerzitě. Díky předmětu Tvořivá dramatika jsem měla možnost čerpat inspiraci pro aktivity a jejich vedení.

Diplomová práce je zaměřena na realizaci volnočasového kroužku v anglickém jazyce s využitím prvků dramatické výchovy. V první řadě se v teoretické části věnuji vymezení pojmů výchova a vzdělávání. Dále je kapitola zaměřena na stručnou charakteristiku jednotlivých forem výchovy a vzdělávání. Druhá kapitola je věnována volnému času se zaměřením na děti a mládež a obsahuje zájmové činnosti, kterým se jedinci ve svém volném čase mohou věnovat. Stěžejními kapitolami této diplomové práce jsou části věnované dramatické výchově a jejím metodám a technikám. Je zde uvedena charakteristika oboru, jednotlivé cíle a formy dramatické výchovy a v neposlední řadě zařazení do Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). Metody a techniky jsou nejprve charakterizovány podle různých autorů, a poté následuje podrobnější rozpracování metod podle Josefa Valenty.

Předposlední kapitola je věnována dramatické výchově jako předmětu ve Velké Británii, kde má dlouholetou tradici. Jsou zde uvedeny také organizace, které se věnují rozšiřování povědomí o dramatické výchově nejen ve Spojeném království, ale přispívají k jejímu rozvoji i v jiných

zemích. Závěrečná kapitola teoretické části je zaměřena na cizí jazyk v RVP ZV a jeho propojení s dramatickou výchovou se zaměřením na účinné pomůcky, metody či techniky.

Cílem praktické části této diplomové práce je navrhnout a realizovat koncepci volnočasového kroužku s využitím prvků dramatické výchovy, vedeného v anglickém jazyce, a následně ho reflektovat. Na začátku praktické části je uvedena stručná charakteristika waldorfské školy, skupin a prostředí, ve kterém byl kroužek realizován. Poté následuje samotná koncepce volnočasového kroužku, která je přehledně zpracována v tabulce. Kroužek je rozdělen do čtyř období – seznamování, průprava na vystoupení, nácvik představení a divadelní představení. U každého období je uveden počet realizovaných hodin a cíl se zaměřením jednotlivých částí. Další část popisuje přípravu na hodiny dramatického kroužku, přičemž jednotlivá období jsou podrobně rozpracována v následujících podkapitolách. Podkapitoly Seznamování, Průprava na vystoupení a Nácvik představení obsahují charakteristiku daného období, tabulku využitých aktivit a jejich reflexi. Závěrem každé podkapitoly je uvedena konkrétní příprava na hodinu, která byla v daném období realizována.

Následující kapitola představuje Zásobník aktivit sestavený podle situačních kritérií, tedy s ohledem na záměr a způsob aplikace aktivit v dané situaci. Každá aktivita je ověřena žáky čtvrté a páté třídy. Zásobník obsahuje tabulku, ve které jsou uvedeny základní informace jako cíl, věk, čas, pomůcky, organizace a zdroj. Následuje popis aktivity a jednoduché pokyny v anglickém jazyce, přičemž některé aktivity jsou doplněny poznámkami nebo variacemi aktivit.

Závěr diplomové práce je věnován celkovému zhodnocení kroužku. Nejprve z pohledu žáků prostřednictvím jednoduchého dotazníku a shrnutí závěrečných reflexí jednotlivých hodin. Poté následuje mé vlastní hodnocení.

2 Formy výchovy a vzdělávání

Před samotným výčtem jednotlivých forem výchovy a vzdělávání považuji za důležité vymezit pojmy výchova a vzdělání.

Výchova je z pohledu různých autorů a pedagogických směrů chápána a definována mnoha způsoby. Podle Jůvy (1997) se jedná o celoživotní proces záměrného působení na rozvoj osobnosti jedince, jenž je ovlivněn mnoha faktory. Faktory ovlivňující výchovný proces souvisejí s biologickými zvláštnostmi, sociálním a materiálním prostředím a samozřejmě s vlastní činností člověka.

Další definice zobrazuje výchovu jako harmonický rozvoj schopností a vloh po stránce intelektové, citové a sociální za účelem uspokojení a dosažení životních cílů. (Kardinál Tomášek, 1992)

V pedagogickém slovníku je výchova charakterizována jako: „Proces záměrného působení na osobnost člověka s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejím rozvoji.“ (Průcha a kol., 2013, s. 345)

Vzdělávání chápeme jako záměrný a organizovaný proces osvojování poznatků, dovedností a postojů realizovaný skrze školní vyučování. (Průcha, 2000)

Z praktického hlediska je výchova od vzdělávání neoddělitelná, jelikož ve školním vyučování probíhá jak výchova, tak vzdělávání zároveň. Z hlediska teoretického se přikláníme k myšlence, že se jedná o dva specifické pojmy, kdy každý z nich stojí samostatně. (Průcha, 2000)

Na výchovně-vzdělávacím procesu se podílejí školní zařízení, mimoškolní instituce, kulturní a společenské organizace. Zároveň má vlivný podíl rodinná výchova a sebevýchova. (Jůva, 1997)

Rodinná výchova

Samotný proces výchovy probíhá v okruhu blízkých osob – v rodině. (Průcha a kol., 2013) Jedinec zde nachází uspokojení základních potřeb, osvojuje si základy sociálního chování a zároveň si vytváří představy politické, morální, estetické či pracovní, které se následně promítají v jeho názorech. Rodina plní společně se školou důležité výchovné funkce a vzájemně se doplňují. (Jůva, 1997)

Sebevýchova

Jedná se o specifickou formu pedagogické aktivity, kdy je vychovávaný sám sobě pedagogem a samostatně realizuje výchovně-vzdělávací proces. Sebevýchova je možná ve chvíli, kdy je jedinec schopen zhodnotit vlastní stupeň rozvoje, posoudit své klady i zápory a uvědoměle pracuje se svým vědomím, přesvědčením i chováním. (Jůva, 1997)

Školní výchova

Základní institucí, kde probíhá tradiční výchovně-vzdělávací proces a mnohostranný rozvoj osobnosti mládeže, je škola. Nabývá odpovědnosti za úroveň, šíři a hloubku všeobecného a odborného vzdělání všech vyučovaných. Nepostradatelnou součástí školních institucí jsou pracovníci školy, kteří se podílejí na komplexní výchově žáků. Jejich působení, názory a chování ovlivňuje žáky nejen v řízeném vyučování, ale i v situacích mimo něj. (Pávková a kol., 2002)

Mimoškolní výchova

Mimoškolní výchova nebo také výchova mimo vyučování probíhá v čase po povinné školní výuce. Jedná se o významnou oblast výchovného působení na děti a mládež, která poskytuje jedinci příležitosti pro rozvoj specifických schopností, využití volného času, formování zájmů, uspokojení a zdokonalování významných lidských potřeb a upevňování vhodných morálních vlastností. (Pávková a kol., 2002)

3 Volný čas

Průcha, Walterová a Mareš (2013) v pedagogickém slovníku definovali volný čas jako čas, který není řízen jinou osobou, ale každý z nás má možnost naložit s ním podle svých zájmů a uvážení. Není pravidlem, že každý den budeme využívat volný čas stejným způsobem. Existuje mnoho variant, jak s ním naložit.

Dalším autorem, který pohlíží na volný čas obdobným způsobem je Pávková (1999), podle níž se jedná o čas, kdy si můžeme volně vybírat své aktivity, které vykonáváme dobrovolně a s potěšením, a tím nám přináší pocit uspokojení a uvolnění.

Odpočinek, relaxace, příprava na školu, kulturní a sportovní aktivity a mnoho dalších činností jsou nejen popsány, ale i rozvíjeny a usměřňovány pedagogikou volného času tak, aby přispívaly k pocitu uspokojení a seberealizace jedince. (Průcha, 2000)

Pedagogická disciplína zabývající se náplní volného času se nazývá pedagogika volného času. Často je považována za „vědu teoreticky méně zajímavou“. (Průcha, 2000, s. 93) Přesto tato věda zkoumá velmi podstatnou a významnou část dění nejen v životě dětí a mládeže. Zabývá se totiž tím, jak tráví svůj volný čas – tedy čas mimo školu.

„Pedagogika volného času se zabývá:

1. obsahem, formami a prostředky edukačních aktivit pro kultivaci individuálně a společensky prospěšného trávení volného času u dětí a mládeže;
2. činností školských a jiných zařízení, která zabezpečují edukaci ve volném čase;
3. teorií a výzkumem toho, jak současná mládež (resp. i jiné skupiny populace) tráví volný čas v podmínkách soudobého stavu společnosti.“ (Průcha, 2000, s. 95)

3.1 Volný čas dětí a mládeže

Pro většinu dětí je obtížné zorganizovat si volný čas tak, aby ho dokázaly efektivně využít. V počátku je velmi důležitá pomoc dospělého jedince, který má již potřebné zkušenosti a dokáže dítěti nabídnout možnosti pro správné využití času. (Pávková a kol., 2002)

Podstatný rozdíl mezi volným časem dospělých a mládeže je jak časový, tak obsahový. Dále je také odlišný v závislosti na druhých a samostatné organizaci, jak jsem již zmiňovala v předchozím odstavci. Posledním ukazatelem je pedagogický vliv na správu volného času u mládeže. (Hájek a kol., 2011)

Dospělí mají oproti dětem relativně méně volného času, ale i přesto můžeme narazit na jedince z řad mládeže, kteří jsou velmi vytiženi. Takových jedinců je však menšina a převažují děti s volnočasovým nadbytkem. Proto by měla být pro společnost prostředkem zájmu realizace a organizace zájmových a volnočasových aktivit a kroužků pro děti a mládež.

Na náplni volného času se podílí i sama rodina. Pro některé rodiče může být časově náročné vytvářet volnočasový program pro své děti, jelikož jsou pracovně vytiženi a nemusí mít dostatečné znalosti v oblasti, o kterou jedinec jeví zájem. Proto většina z nich využívá nabídek mimoškolních organizací či zájmových kroužků nabízených školou, kde působí učitelé či dobrovolníci se zaměřením na danou oblast. Volba aktivit pro vyplnění volna je závislá na potřebách jedince a jeho preferencích k určitým aktivitám. Proto je lepší dětem dávat na výběr z více možností, aby nakonec našly tu správnou. (Pávková a kol., 2002)

3.2 Zájmová činnost

Každý z nás má jiné potřeby, které se během života mění, prohlubují a my se je snažíme, co nejlepším způsobem uspokojit. Stejně je to i s našimi zájmy, jež jsou vyvolány potřebami. Již existující potřeby rozšiřující naše zájmy a jsou jimi zároveň uspokojovány. Na základě nových zájmů vznikají další potřeby, které je důležité naplnit. (Pávková a kol., 2002)

Pávková (2002) dělí zájmové činnosti podle obsahu takto:

Zájmové činnosti společenskovední

Zájmové činnosti společenskovední se orientují na činnosti směřující k poznání aktuálního a historického společenského dění. Vytvářejí vztah k mateřskému jazyku, národním tradicím a zvykům. Jedním z okruhů společenskovedních zájmových činností je zájmové studium cizích jazyků.

Jako příklad uvádím tři vybrané okruhy společenskovedních zájmových činností:

- dodržování tradic školy, výchovného zařízení (akademie, dny otevřených dveří, výročí založení, ples, společenská setkání), oslavy narozenin, svátků apod.;
- dodržování lidových tradic, zvyků, seznamování s jejich vznikem (Velikonoce, Vánoce apod.);
- zájmové studium cizích jazyků.

Zájmové činnosti pracovní-technické

Zájmové činnosti pracovní-technické se zaměřují na zlepšování dovedností souvisejících s manuálními činnostmi. Zároveň zprostředkovávají důležité vědomosti a jejich následné využití v praxi.

Jako příklad uvádím tři vybrané okruhy pracovní-technických zájmových činností:

- práce s různými materiály (papír, karton, dřevo, kov, textil, plasty, sklo, drobný přírodní a technický materiál, modelovací hmoty);
- práce se stavebnicemi, konstruktivní práce;
- seznamování s různými profesemi (besedy, exkurze, filmy).

Zájmové činnosti přírodovědné

Zájmové činnosti přírodovědné jsou realizovány v přírodě, kde mají děti možnost poznávat živočichy, rostliny a neživou přírodu prostřednictvím různorodých aktivit – pozorování, sbírání a práce s přírodními materiály. Díky tomu získávají povědomí o životním prostředí a důležitosti ochrany přírody kolem nás.

Jako příklad uvádím tři vybrané okruhy přírodovědných zájmových činností:

- pozorování přírodních objektů živé přírody (rostliny, živočichové), neživé přírody (horniny, nerosty, krajinné útvary, vodní toky, zkameněliny, meteorologické změny, vesmírná tělesa);
- činnosti zaměřené na ochranu a tvorbu životního prostředí;

- spolupráce s institucemi (muzea, botanické a zoologické zahrady, hvězdárny, planetária, meteorologické stanice, stanice přírodovědců apod.);

Zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření

Zájmové činnosti zaměřené tělovýchovně, sportovně a turisticky pomáhají dětem s budováním zdravého přístupu k pohybu a příbuzným aktivitám. Přirozenost pohybu klesá, v dnešní technické době je zapotřebí dětem připomínat důležitost pohybu pro naše zdraví. Činnosti tělovýchovné oblasti by se měly zaměřovat na prvky z atletiky, gymnastiky, sportovních her, turistiky atd.

Jako příklad uvádím tři vybrané okruhy tělovýchovných, sportovních a turistických zájmových činností:

- kondiční cvičení s náčiním i bez náčiní, případně s hudbou;
- rytmická gymnastika a tanec;
- sezónní sporty a zábava (plavání, bruslení, lyžování, sáňkování, hry ve vodě, na sněhu, pouštění draků apod.).

Zájmové činnosti esteticko-výchovné

Zájmové činnosti esteticko-výchovné mají za úkol utvářet a formovat estetické vztahy dětí k přírodě, společnosti a jejím hodnotám v oblasti materiální a kulturní. Velmi významné jsou vlastní tvořivé činnosti, jež mohou být silnou motivací pro jedince a pomáhají mu vytvářet úplně nové a emocionálně významné zážitky. Vybíráme činnosti z hudební, výtvarné, literární a dramatické oblasti, které můžeme vzájemně kombinovat a propojovat.

Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností:

Výtvarné zájmové činnosti

- výtvarné osvojení skutečnosti, využití různých výtvarných technik (malba, kresba, grafické techniky, modelování, kombinované techniky);
- práce s výtvarnými prostředky spojená s experimentováním (hry s barvou, dekorativní práce, modelování a organizace prostoru, výtvarné práce v materiálu);

- poznání a chápání výtvarného umění (návštěvy výstav, práce s literaturou o výtvarném umění).

Hudební zájmové činnosti

- hra na dětské hudební nástroje (Orffovy nebo vlastnoručně vyrobené nástroje);
- poslech hudby (reprodukováná hudba, koncerty, vystoupení dětí, pedagogů);
- získávání poznatků o hudebních umělcích a jejich dílech (besedy, práce s literaturou, návštěvy muzeí a míst spojených se životem umělců).

Literárně-dramatické zájmové činnosti

- četba (individuální, předčítání, využití uměleckých nahrávek);
- reprodukční činnost (vypravování, přednes, dramatizace);
- průpravné hry a cvičení, dramatické hry a improvizace se zaměřením na rozvoj poznávacích procesů, komunikačních dovedností, sociálních vztahů a sociální percepce;
- tvořivé literární a dramatické činnosti (pokusy o literární a dramatickou tvorbu);
- návštěvy kulturních představení (divadlo, kino, besedy s umělci, návštěvy míst spojených se životem umělců).

4 Dramatická výchova

4.1 Vymezení pojmu dramatická výchova

Dramatická výchova je definována jako estetická disciplína, která má morální a vzdělávací dopad v oblasti osobně sociálního rozvoje a poznání našeho života, kdy využíváme základní principy a postupy dramatu a divadla (Valenta, 2008). Na vývoj dramatické výchovy můžeme nahlížet dvěma způsoby: z hlediska divadelních dějin, jelikož dvěma hlavními kořeny, o které se dramatická výchova opírá, je divadlo a drama. Druhý pohled je z hlediska pedagogického a je zaměřený na vývoj pedagogických názorů a jejich užití ve vzdělávání a výchově dětí a mládeže.

Rozdíl mezi dramatickou výchovou, dramatem a divadlem je v záměru každého z nich. Cílem dramatu a divadla je zaujmout posluchače (diváka), takzvaně „vtáhnout“ pozorovatele do děje. Dramatická výchova je oproti tomu zaměřena na účastníka (hráče).

Můžeme se setkat s názvy jako edukativní/edukační drama, výchovná dramatika, tvořivá dramatika či školní drama. Všechny uplatňují jeden a týž význam.

Podle Machkové (2011) je dramatická výchova zájmová činnost, která vede především k vystupování před veřejností nebo se jedná o samostatný školní předmět s důrazem na estetickou a uměleckou výchovu. Při plánování divadelního představení není efektivním postupem předat dětem již hotový produkt. Je důležité, aby představení vznikalo za spolupráce s dětmi. Společná práce posiluje vztahy ve skupině, podporuje vzájemnou spolupráci a zprostředkovává dětem možnost vyjádřit své názory a návrhy. Dále se žáci učí toleranci a respektování názorů ostatních. (Machková, 1996) Dále může nabídnout metody výuky pro různé předměty s využitím pro rozvoj osobnosti dítěte a zároveň mu vybrané techniky pomáhají s osvojením komunikačních a kontaktních dovedností.

Učení v dramatické výchově probíhá na základě praktických zkušeností spojených s prožitkem dané situace, čímž dochází k přirozenějšímu a trvalejšímu zapamatování učiva.

4.2 Cíle dramatické výchovy

Cílem rozumíme to, co je pro nás v daném období prvořadé – čemu chceme přednostně věnovat pozornost (Machková, 2007). Stanovení cíle pomáhá s určením priorit, převážně u formulace cílů krátkodobých, jedné lekce či její určité části.

V popředí cílů dramatické výchovy stojí cíle zaměřené na sociální vztahy, jež jsou důležité pro začlenění jedince do společnosti a skupiny, se kterou spolupracuje. Dále se zaměřují na seberozvoj a budování zdravého sebevědomí, odpovědnost za své činy a schopnost aktivního zapojení v procesu dramatické výchovy. Jedinec by měl být schopen uvědomit si své možnosti a podporovat svou tvořivost v myšlení, ale i v jednotlivých aktivitách (Provazník, 1998).

„Cíle dramatické výchovy můžeme rozdělit podle tří základních rovin:

1. v rovině dramatické

- dovednosti v dramatické oblasti (hra v roli, výstavba celku, výrazové prostředky)
- vědomosti o dramatických aktivitách a divadle (dramaturgie, historie, teorie)

2. v rovině sociální

- struktura skupiny, její dynamika, vztahy ve skupině, kooperace
- poznávání života, světa, lidí

3. v rovině osobnostní

- psychická funkce (pozornost, vnímání, obrazotvornost, myšlení, komunikace, emoce, vůle)
- schopnosti (inteligence, tvořivost, speciální schopnosti) a příslušné dovednosti
- motivace, zájmy
- hodnotový žebříček, postoje“ (Eva Machková, 2007, s. 35)

4.3 Formy dramatické výchovy

Podle Machkové (2007) se dramatická výchova uplatňuje ve třech základních formách:

- a. jako zájmová činnost,
- b. jako učební metoda,
- c. jako vyučovací předmět

Se zájmovou dramatickou výchovou se setkáme v základních uměleckých školách, souborech a kroužcích.

Jako výhoda se jeví fakt, že činnosti se účastní jedinci, kteří proces navštěvují ve svém vlastním zájmu – tedy nenuceně. Jindy se do procesu dostanou děti, které přihlásili rodiče za účelem dalšího vzdělávání či vyplnění volného času. Takové děti postupně samy zjišťují, zda je jim činnost sympatická. Následně zůstávají jen ty, které jsou dostatečně motivovány a rozumí si s ostatními účastníky výchovy a s učitelem samotným.

Za nevýhodu zájmové dramatické výchovy bychom mohli označit nepovinnost docházky, která často narušuje průběh jednotlivých lekcí. Práce ve skupině je výrazně komplikována častými absencemi, které jsou způsobeny nejen nemocností, ale i tím, že mnozí rodiče vnímají dramatickou výchovu spíše jako zábavu, kterou jsou ochotni obětovat jiným aktivitám, nebo dokonce využívají zákazu účasti jako trest. Dalším vážným problémem zájmové dramatické výchovy je skutečnost, že se o ni zajímají především dívky, zatímco chlapci jsou zastoupeni jen v malé míře. To omezuje rozsah probíraných témat a inscenačních postupů a vytváří ne zcela vyvážené prostředí ve skupině.

Dále se s dramatickou výchovou setkáváme jako s vyučovací metodou. Její uplatnění je možné v každém předmětu vyučovaném na základních školách. Jedná se například o výtvarnou, hudební nebo jazykovou výchovu. V jiných případech může být využití obtížnější, ale ne nemožné. Díky využití této metody si žáci učivo lépe osvojují a jsou schopni vytvářet představy o posloupnosti dějů, proto je vhodné její využití v hodinách dějepisu či literatury.

S dramatickou výchovou jako předmětem či vyučovací metodou se můžeme setkat ve speciální pedagogice, sociálních službách či ve zdravotnictví. Také ve vzdělávání budoucích učitelů má své místo buď jako specializované, nebo doplňující studium.

Dramatická výchova se začala dostávat z mimoškolních aktivit do prostředí školy až po roce 1990. Se školní dramatickou výchovou jako předmětem se můžeme setkat ve třech podobách – povinné, nepovinné či volitelné. Volitelná dramatická výchova bývá většinou na základě volby ze seznamu předmětů, kde si musíme alespoň jeden zvolit. Od zájmové formy se liší svou povinností a závaznou účastí.

4.4 Dramatická výchova v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání

V RVP ZV se dramatická výchova řadí mezi doplňující vzdělávací obory. To znamená, že není součástí povinných předmětů vyučovaných na prvním stupni, ale plní doplňkovou funkci (MŠMT, 2023).

Následující odstavec je věnován očekávaným výstupům prvního a druhého období, které by si měl jedinec osvojit při vzdělávání na 1. stupni základní školy. RVP ZV dále zahrnuje obsah učiva charakteristický pro dramatickou výchovu.

Vzdělávací obsah oboru dramatická výchova na 1. stupni základní školy

Očekávané výstupy – 1. období

„Žák:

- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých;
- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednotlivých rolí a přirozeně v nich jedná;
- zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání;
- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky sleduje prezentace ostatních;
- reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového).“

Očekávané výstupy – 2. období

„Žák:

- propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy;
- pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat;
- rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav;
- pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků;
- prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků;
- reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy.“ (MŠMT, 2023, s. 112–113)

Učivo pro 1. stupeň základního vzdělávání je v RVP rozděleno na základě očekávaných výstupů do třech skupin.

První skupina je pojmenována jako Základní předpoklady dramatického jednání. Spadají sem elementární dovednosti, které jsou za pomoci dramatické výchovy rozvíjeny. Jako první jsou u žáků rozvíjeny psychosomatické dovednosti, při kterých se soustředíme na práci s dechem, na správné držení těla, verbální a neverbální komunikaci. Dále do této skupiny řadíme Herní dovednosti, které jsou rozvíjeny prostřednictvím hry v rolích. Sociálně komunikační dovednosti jsou rozvíjeny v herních situacích, v nichž dochází ke spolupráci a vzájemné komunikaci mezi žáky. Součástí je také reflexe a hodnocení.

Druhá skupina je zaměřena na proces dramatické a inscenační tvorby. Zahrnuje vymýšlení a vyjadřování námětů a témat v různých dramatických situacích splňujících časovou posloupnost a vsazených do vybraných příběhů. Dále se věnuje komunikaci s divákem, improvizaci a přednesu.

Poslední skupina je v RVP ZV nazvána Recepce a reflexe dramatického umění. Seznamuje žáky se základními divadelními druhy, jako je například činohra, loutkové divadlo a taneční divadlo. Dále vymezuje tři základní stavební prvky dramatu, kterými jsou situace, postavy a konflikt.

5 Metody a techniky dramatické výchovy

Metodu můžeme charakterizovat jako cestu, jež pomáhá k dosažení stanoveného cíle (Skalková, 2007). Každý předmět či oblast má své specifické metody. Pro dramatickou výchovu se dělení metod liší podle toho, jaká kritéria autor využil pro jejich definici. Považuji za velmi obtížné klasifikovat metody dramatické výchovy, jelikož neexistuje jednotný výčet a jejich okruh je nevyčerpatelný.

S metodami dramatické výchovy jsou úzce spojené techniky dramatické výchovy. Někdy může být obtížné tyto dva pojmy od sebe odlišit. Valenta (2008) ve své knize *Metody a techniky dramatické výchovy* nečiní výrazný rozdíl mezi těmito pojmy. Oproti tomu Bláhová (1998) charakterizuje techniky jako prostředky, které slouží k realizaci zvolené metody. Jednotlivé metody mohou využívat různé techniky, kdy je výběr závislý pouze na osobě, která jich využívá.

Ve své práci jsem se rozhodla uvést metody dramatické výchovy podle Valenty, Bláhové a Košťátkové.

„Základní třídění metod podle Valenty:

A. Základní metoda prvního řádu

I. Metoda (ú)plné hry

B. Základní metody a techniky druhého řádu

II. Metody pantomimicko-pohybové

III. Metody verbálně-zvukové

C. Metody a techniky doplňující a podporující metody základní

IV. Metody graficko-písemné

V. Metody materiálově-věcné“ (Josef Valenta, 2008, s. 123-124)

Vhodné je zmínit, že rozdělení nepotlačuje důležitost jednotlivých metod.

Bláhová (1996) třídí techniky dramatické výchovy podle osobnostního a sociálního rozvoje.

„Osobnostní rozvoj – hry a cvičení:

- rozvíjející uvolnění a schopnost koncentrace a přenášení pozornosti;
- rozvíjející rytmické cítění a dynamiku;
- zcitlivující smyslové vnímání, včetně prostorového cítění, a všestranně se rozvíjí schopnost objevovat sama sebe i okolní svět;
- uvolňující představivost, obrazotvornost a fantazii;
- prohlubující a obohacující pohybové dovednosti, včetně správného držení těla, orientace v prostoru, koordinace pohybů a jemné motoriky, a schopnosti pohybového vyjádření;
- rozvíjející řečové dovednosti (kultura a technika mluvy), a především schopnosti komunikovat slovem;
- rozvíjející jazykové cítění a barvitost mluveného projevu;
- na rozvoj paměti;
- na rozvoj logického myšlení a strategie myšlení.

Sociální rozvoj – dramatické hry a improvizace:

- se situacemi, v nichž jde zejména o řešení konfliktů;
- v nichž účastníci (žáci, učitel nebo žáci spolu s učitelem) vstupují do rolí a jednají v nich;
- rozvíjející schopnost charakterizace;
- s ději (příběhy), k nimž lze čerpat náměty jak z reality, tak z uměleckých (zvláště literárních) děl.“ (Bláhová, 1996, s. 23-24)

Další dělení pochází od Kořátkové (1998), která rozdělila okruh dramatických metod a technik následovně:

- „metoda a technika expozice;
- metoda a techniky vytváření kontextu;
- metody a techniky hry v roli a simulace;
- metody a techniky řešení krizového okamžiku;
- metody a techniky řešení dramatického konfliktu (rozporu);
- metody a techniky vedení a řízení dramatu;
- metody a techniky reflexe a hodnocení.“ (Kořátková, 1997, s. 95)

Valenta (2008) ve své knize *Metody a techniky dramatické výchovy* jednotlivé metody velmi podrobně rozpracoval. Spolu s metodami jsou zde uvedeny i srozumitelné příklady a popisy technik.

5.1 Metoda plné (úplné) hry

Z hlediska metodiky se jedná o pilíř dramatické výchovy a Valenta ji řadí mezi základní metody prvního řádu.

Metodu (ú)plné hry můžeme chápat jako dramatické ztvárnění projevů a vystupování člověka v situacích simulujících realitu. Jednoduše řečeno, jedná se o ztvárnění role a její následné předvedení před publikem (spolužáky, rodiči). K demonstraci uplatňujeme vše, co nám naše tělo a okolí jako nástroj umožňuje využít – gesta, držení těla, tempo, hlasitost a tón řeči, přítomné předměty atd. Jednotlivé prvky nám pomáhají poznat povahu člověka, jeho jednání a chování, vědění, emoce, tužby nebo smýšlení.

V praxi je potřeba s některými dětmi pracovat postupně, protože pro citlivé a introvertní děti může být vystupování před ostatními stresující a od činnosti odrazující. Doplňujícími metodami pro plné hry je předvedení představení před spolužáky. Další možností je začít například s pantomimicko-pohybovou metodou a později přejít na mluvené slovo.

5.2 Metody pantomimicko-pohybové

Podle Valenty řadíme metody pantomimicko-pohybové k základním metodám a technikám druhého řádu.

Pro metodu je základním prostředkem vyjadřování pohybu beze slov a výrazných zvuků. V této oblasti ztvárňujeme konkrétní situace pomocí gest, výrazu obličeje, pohybů těla a především beze slov. Skutečnost můžeme předvést i tím, že zůstaneme nehybně stát v jistém postavení na místě. Valenta označuje tento stav jako „nepohyb“. Zvuk v této metodě není tabu. Je ovšem třeba dbát na to, aby se nestal důležitějším a výraznějším než sám pohyb.

Pokud se na pantomimu podíváme z hlediska přínosu pro rozvoj dítěte, zjistíme, že má kladný vliv v mnoha oblastech – vnímání, koordinace pohybu, prostorová orientace, porozumění řeči těla druhých, uvolnění po psychické stránce, odreagování, zábava atd.

Vybrané techniky pantomimicko-pohybových metod:

- **Částečná pantomima**

Do pohybu se zapojují jen části těla a zbylé části se pohybu neúčastní.

Pro rozcvičení můžeme částečnou pantomimu využít na začátku hodiny. Jejím zařazením se děti učí pracovat se svým tělem – ovládat a koordinovat jednotlivé svalové skupiny i výsledný pohyb.

- **Dotyková pantomima**

Hlavní roli v této metodě hraje dotyk. Na jeho základě vysíláme a přijímáme požadované informace.

Prostřednictvím dotykové pantomimy dochází ke zmenšování zábran a stresu z blízkého kontaktu s druhými osobami. Je spojena hmatovými zkušenostmi jedince a na základě toho dále rozvíjí jeho fantazii a představivost.

- **Narativní pantomima („vyprávěná pantomima“)**

Vybraný jedinec nebo samotný učitel vypráví vhodně zvolený příběh. Ostatní děti souběžně s vyprávěním pantomimicky ztvárňují děj příběhu.

Narativní pantomima poskytuje dětem oporu a dodává odvalu v prvotním styku s dramatickou výchovou.

- **Ozvučená pantomima**

V této metodě dochází k propojení pohybů se zvukem, kdy zvuk je pouze doprovodným prvkem pohybu a nepřebírá vedoucí postavení. Občas může být obtížné rozlišit, který z nich má v daném okamžiku hlavní úlohu.

- **Živé – nehybné obrazy**

V tomto případě se nejedná o charakteristiku pohybu, ale vytvoření obrazu z „živých bytostí“. Činnosti se účastní skupina nebo jednotlivci, kteří reagují beze slov a strnou v dané pozici, jež představuje konkrétní jev, situaci nebo osobu.

Živé obrazy mohou mít formu bez proměny, kde se setkáváme pouze s jednou situací nebo s proměnou, v níž může dojít ke změně v čase, obsahu nebo v náladě obrazu.

Pojem můžeme využít jako synonymum k názvu metody. V některých případech můžeme obraz „oživit“, a to pomocí aktivit: oživlé štronzo, zastavená pantomima či zastavený pohyb.

Metoda se zaměřuje na držení těla, koncentraci pohybů v různých pozicích a výrazy obličejů, ze kterých musí být zjevné, co obraz vyjadřuje. Také je vhodné živé obrazy zařazovat v začátcích dramatické výchovy.

5.3 Metody verbálně-zvukové

Metody verbálně-zvukové spadají společně s pantomimicko-pohybovými metodami k metodám a technikám druhého řádu. Tak jako u předchozí metody byl prvořadý pohyb, zde na první místo řadíme zvuk a slovo, obě jsou úzce spjaté s pohybem a není možné je v tomto případě od sebe oddělit.

Jsou přínosné převážně pro oblast komunikace a řeči (srozumitelnost, plynulost, kultivované vyjadřování, propojení řeči s myšlením). Radíme je mezi obtížnější metody, které je vhodné zařadit až po metodách pantomimicko-pohybových.

- **Alej**

Alej si můžeme jednoduše představit jako stromořadí v parku. Procházíme po cestě a z každé strany nás obklopuje řada rozkvetlých stromů. Vybraný jedinec se při průchodu uličkou zastaví u každého „stromu“, který mu sdělí svou myšlenku či názor. Procházející jedinec není němý, ale může na názory reagovat nebo v návaznosti na myšlenku položit otázku. Ve chvíli, kdy se dostaneme na konec aleje, je hra u konce.

Metoda je užitečná v případě nerozhodnosti při řešení konkrétního problému v dané situaci. Poskytuje nám podnětné názory a myšlenky, které pro nás mohou být inspirací nebo řešením, jak se k problematické situaci postavit.

- **Brainstorming**

Nejedná se o specifickou techniku dramatické výchovy. Jde o neřízené a spontánní vyjadřování myšlenek a nápadů, které souvisejí s řešeným tématem. Důležitá je jejich formulace a srozumitelnost. Finální vyhodnocení návrhů můžeme uskutečnit až s odstupem času. Díky brainstormingu získáme mnoho pohledů na danou věc, které mohou ovlivnit výslednou podobu.

- **Čtení**

Čtení radíme k metodám dramatické výchovy z důvodů literární souvislosti. Stejně jako v českém jazyce při hodinách čtení můžeme i zde využít hlasitého i tichého čtení. Dále se snažíme čtené příběhy oživit, konkrétně postavy, které v literárních textech vystupují. Toho docílíme tím, že každému jedinci přidělíme roli jedné z postav. Tento způsob čtení se nazývá čtení v roli. Setkáváme se i s opačným způsobem, kterým je čtení mimo roli. Jde o čtení zahrnující veškeré čtené texty, které jedinci nepřidělují žádnou roli.

Smyslem čtení v dramatické výchově je schopnost předávat sdělení přesným a výrazovým čtením. Není zde opomíjena ani dovednost čtení s porozuměním.

- **Diskuse**

Diskuse probíhá mezi dvěma nebo více jedinci snažícími se společně najít řešení pro situaci, která nastala. Diskusi v dramatické výchově využíváme především v mimo rolových aktivitách, například v závěrečné reflexi hodiny nebo při samotné organizaci skupiny jako kolektivu. Přispívá k formování pohotových reakcí, ke správné formulaci myšlenek a vyžaduje od jedinců soustředěnost.

- **Konverzace**

Můžeme ji charakterizovat jako spontánní a neřízený rozhovor, který probíhá minimálně mezi dvěma osobami. Téma konverzace je voleno spontánně v závislosti na situaci. Konverzaci v dramatické výchově využíváme při hře v roli, kde dochází ke komunikaci mezi postavami.

Prohlubuje se zkušenost v oblasti řečových dovedností, slovní zásoby a schopnosti naslouchat druhým.

- **Mluvicí předměty**

U této techniky hraje hlavní roli náš hlas. Ten však nezastupuje naši osobu, ale využíváme ho pro oživení předmětů, které se samy nemohou vyjadřovat pomocí řeči. Jedná se totiž o skupinu neživých předmětů – loutky, věci kolem nás. Svým hlasem ovšem nemusíme promlouvat pouze za neživé předměty, ale také za osoby, jež v danou chvíli ztvárňují nějaký předmět (židle, květina, ...). Pro co nejlepší vyobrazení je považováno za důležité souznění s danou věcí a znalost její povahy.

5.4 Metody graficko-písemné

Metody graficko-písemné jsou součástí metod a technik doplňujících a podporujících metody základní, které nebývají typickou součástí dramatické výchovy, jelikož naše tělo není základním vyjadřovacím prostředkem. Zároveň slouží jako rozvíjející podklady k metodám prvního a druhého stupně.

Ve své podstatě jsou zaměřené na písemný a výtvarný projev jedince. Jednotlivé aktivity se mohou uskutečňovat jak v rolích, tak mimo ně. Jedinci vytvářejí graficko-písemné pomůcky sami nebo je nějakým způsobem upravují, dodělávají anebo využívají již hotové prostředky.

Materiály, které používáme jako podklady při práci, mohou být dopisy, myšlenkové mapy, obrazy nebo obrazové představy, scénáře a spousta dalších graficko-písemných metod a technik.

I přesto, že se jedná o metody doplňkové, v oblastech rozvoje jedince jsou stejně důležité jako metody předchozí a podílejí se na řadě důležitých vývojových procesů. Přispívají k sociálnímu rozvoji tzn. začlenění jedince při spolupráci ve skupině, ke vnímání a toleranci druhých, přijímání názoru druhých atd. Za důležité považujeme utváření příjemného prostředí, zklidnění a uvolnění situace, ale mohou být podkladem pro vytvoření závěrečné reflexe.

5.5 Metody materiálově-věcné

Metody materiálově-věcné pracují s postupy, při kterých je zapotřebí použití různorodých materiálů. Stejně jako metody graficko-písemné jsou podpůrnými a doplňujícími metodami pro předchozí skupiny. Práce jedinců se uskutečňuje v rámci role nebo mimo role. V procesu učení je rozvíjeno prostorové vnímání, manipulace s předměty, spolupráce a komunikace ve skupině nebo navození atmosféry.

Zařadili bychom sem práci s kostýmy, které slouží jako motivace při zahájení práce s hrou. Práci s papírem, jelikož se jedná o materiál, jež je dostupný a práce s ním není obtížná. Lze z něj vyrobit spoustu pomůcek využívaných v dramatické výchově. Práce s rekvizitou je jedním z nejvyužívanějších věcných materiálů. V přímé hře má podstatnou funkci, protože slouží jako motivace pro aktéry hry a pomáhá žákům sžít se s prostředím a danou rolí. Pro poslední příklad jsem zvolila práci se stroji a přístroji. Spadají sem elektronické pomůcky, předměty sloužící jako rekvizity apod. Jsou velkými pomocníky pro navození správné atmosféry a posluchači pomáhají proniknout do děje.

6 Dramatická výchova jako předmět ve Velké Británii

Dramatická výchova se ve Velké Británii objevuje po skončení druhé světové války formou dramatických aktivit – „dětské drama“. Její počátky jsou spojovány se jménem britského zakladatele dramaterapie Peterem Sladem. Významnou úlohu sehrálo vytvoření centra dramatické výchovy v Birminghamu, jež v rámci kontaktu Československé republiky s Velkou Británií ovlivnilo na konci šedesátých let rozvoj oboru dramatické výchovy u nás (Machková, 2018).

Další stěžejní osobností a jedním ze zakladatelů výchovné dramatiky je Brian Way. Ten na dramatické aktivity pohlíží jako na nástroj pro sociální a osobnostní rozvoj jedinců. Ve svých názorech prosazuje, že volba námětů a témat pro dramatické činnosti by měla vycházet z iniciativy učitele či za spolupráce učitele a žáka. Odborná literatura by měla sloužit pouze jako inspirace při jejich výběru (Marušák a kol., 2019). Ve své knize *Výchova dramatickou improvizací* zdůrazňuje podstatu našich smyslů, obrazovosti a intuice, jež přispívají k rozvoji osobnosti. Vedení žáků k samostatnosti a nalézání vlastních řešení ovlivňuje sebedůvěru, ale zároveň zlepšuje intuici a obrazovost. Proto bychom měli nechávat dětem prostor pro prezentaci vlastních názorů a vyslechnout jejich návrhy k řešení daného problému. (Way, 1996)

V 50. letech 20. století bylo drama spojováno pouze s divadlem a veškerou činností s ním související. V tomto období vznikaly tendence odlišit od sebe pojmy *drama* a *theatre* (Ježková a kol., 2010).

Iniciátorkou hnutí dramatické výchovy ve Spojeném království v 70. letech byla Dorothy Heathcoteová, která přispěla k technice učitele v roli novými přístupy. Metoda opouští tradiční pojetí výuky a přináší netradiční možnosti ve výuce, v nichž vyučující během vzdělávacího procesu „opouští“ roli učitele a přechází do jiných nevšedních rolí. Zároveň s ním se přeměňuje prostředí, samotní žáci navazují na jeho roli a reagují na ni. (Ackroydová, Boultonová, 1999)

Učitelé ve Velké Británii jsou si vědomi významu dramatické výchovy ve vzdělávání. Dramatická výchova je zahrnuta v Národním kurikulu. Ve Velké Británii je součástí vzdělávání v oblasti mateřského jazyka, ale je využívána i jako metoda v jiných vyučovacích předmětech. Drama nevyužívají učitelé pouze k výuce, ale zároveň k hodnocení a diagnostice. Metoda oživuje a aktivizuje žáky při vzdělávání a ulehčuje jim zapamatování poznatků pomocí praktických ukázek, které jsou součástí. (Fleming, 1994)

V současné době je výuka a pojetí dramatické výchovy v jednotlivých částech Velké Británie odlišná. Wales a Skotsko se zaměřují převážně na inovativní přístupy, tudíž je jejich cílem rozvoj tvořivosti, spolupráce a osobnosti jedince. Dramatická výchova je ve skotském kurikulu součástí tzv. Expressive Arts. Společně s výtvarnou výchovou, hudební výchovou a tancem mají v učebních osnovách definované cíle a vymezené období ve výuce. Oproti tomu v anglickém Národním kurikulu není drama samotným předmětem, ale svými metodami a technikami je využíváno v jiných oborech základního vzdělávání – nejčastěji ve výuce mateřského jazyka a v jiných humanitních předmětech. (Marušák a kol., 2019)

Výzkumy potvrzují vyšší úspěšnost písemných prací žáků, jež byli motivováni dramatem oproti písemným pracím psaných stejnými žáky v běžném vyučování. Tento výzkum jen potvrzuje užitečnost a význam dramatické výchovy ve vzdělávacím procesu. (Ackroydová, Boultonová, 1999)

V poslední řadě bych ráda zmínila významné organizace ve Velké Británii, které se snaží obor dramatické výchovy stále rozvíjet.

Jednou z těchto organizací je Národní organizace pro dramatickou výchovu – National Drama. Předsedou organizace je Geoff Readman. Instituce poskytuje aktuální informace a rady nejen pro učitele, ale pro všechny zájemce o dramatickou výchovu – pedagogy volného času, vedoucí dětských divadelních souborů nebo lektory. Členové jsou si vědomi významu dramatické výchovy ve školním vzdělávání, a proto usilují o to, aby žáci měli možnost každoročně nabýt divadelních zkušeností.

NATD (The National Association For The Teaching of Drama) je další významnou organizací Velké Británie. Cílem organizace je podpora výuky prostřednictvím dramatu se zaměřením nejen na žáky a studenty, ale je určena i pro učitele. Dále se snaží pomáhat jiným organizacím, které se zaměřují na výuku prostřednictvím dramatické výchovy. Snahou této instituce je také zprostředkovat podklady o přínosu dramatické výchovy ve vzdělávání. Časopis s názvem Journal for Drama in Education vychází jako měsíčník a poskytuje teoretické články s praktickými ukázkami, jak využít drama ve vzdělávání.

7 Cizí jazyk

Důležitost osvojování cizích jazyků stoupá. Možnost cestování, vyšší filmová a hudební produkce ze zahraničí a stále přibývající označování předmětů cizími slovy a využívání zahraničních zkratk motivuje jedince ke zdokonalování v dalších jazycích a k učení se jim. Některé pojmy jsme přejali za své a automaticky je používáme ve vhodných situacích (smartphone, notebook, DVD, red flag, btw). To činí z anglického jazyka mezinárodně nejvyužívanější komunikační prostředek po celém světě.

Děti mladšího školního věku mají velmi dobré předpoklady pro učení se cizího jazyka. Je to z důvodu rozvinuté mechanické paměti, která je podporována napodobovacími schopnostmi. Existují ovšem i faktory, jež mohou jedince ovlivňovat nežádoucím způsobem. Na mysli mám například nízkou schopnost koncentrace. V mladším školním věku se udržení pozornosti liší. Je ovlivněno celkovou zralostí a vyspělostí jedince.

7.1 Cizí jazyk v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání

Cizí jazyk je jedním z oborů, jenž náleží vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Stupeň zvládnutí a porozumění jazyku je ukazatelem míry vzdělanosti jedince.

Výuka cizích jazyků přispívá k rozvoji komunikace a rozšiřuje komunikační možnosti v mezinárodním měřítku. To přináší pozitivní vliv na sociální rozvoj a uplatnění jedince ve společnosti. Dále se žáci seznamují s kulturou a zvyky v jiných zemích. Cílem oblasti Jazyka a jazykové komunikace je vytvořit pozitivní vztah k jazyku, pochopit význam a váhu kulturního dědictví, schopnost samostatně využívat zdroje pro získání potřebných informací, vysvětlit historický a kulturní význam jazyka a uvědomit si podstatu jazyka jako nástroje k celoživotnímu vzdělávání.

Očekávané výstupy pro cizí jazyk jsou v RVP ZV rozděleny do dvou období.

1. Období (první až třetí ročník prvního stupně základní školy)

V tomto období se žáci většinou poprvé setkávají s výukou cizího jazyka ve třetí třídě, ačkoli v některých školách je zařazena již dříve. Hlavním cílem je seznámit žáky se základy cizího jazyka a postupně rozvíjet jejich základní jazykové dovednosti. V prvním období pozornost

soustředíme na řečové dovednosti, ve kterých jsou zahrnuty elementární zkušenosti v oblastech poslechu a porozumění, mluvení, čtení a psaní. Role učitele je při této dovednosti velmi důležitá. Je potřeba, aby mluvil pomalu a jednotlivá slova vyslovoval se zřetelnou artikulací. Při hodinách využívá ustálená slovní spojení a zavádí v hodinách „rituály“, které se stanou pro žáky přirozenou součástí vyučování a díky nim si osvojují jednotlivé elementární fráze.

- **Poslech a porozumění**

Poslech a porozumění jsou základem pro učení jakéhokoli jazyka. V tomto období se děti učí rozumět základním frázím a instrukcím prostřednictvím poslechu. Pro usnadnění tohoto procesu je vhodné využít různé metody a materiály.

Písničky a říkanky jsou zábavným způsobem, jak děti seznámit s novými slovy a frázemi. Rytmus a opakování pomáhají dětem zapamatovat si slovní zásobu. Krátké příběhy a pohádky v cizím jazyce, které jsou doprovázeny obrázky nebo loutkami, pomáhají dětem rozumět ději. Hry, jako je *Simon says* nebo *Touch the*, kde děti reagují na slovní instrukce, podporují aktivní poslech a porozumění.

- **Mluvení**

V této fázi se děti učí základní mluvené dovednosti, které zahrnují pozdravy, představování a jednoduché otázky a odpovědi. Cílem je, aby děti byly schopny jednoduché komunikace v cizím jazyce. Krátké scénky, kde děti hrají různé role, pomáhají při nácviku mluvení. Například simulování návštěvy obchodu nebo rozhovoru s kamarádem. Děti se učí představit sebe a své kamarády. Například: *Hello, my name is Veronika. What is your name?* Procvičování jednoduchých otázek a odpovědí, jako jsou: *How are you? I am fine, thank you.*

- **Čtení**

Seznámení se s jednoduchými texty a obrázky pomáhá dětem rozvíjet slovní zásobu a porozumění psanému textu. Knihy s jednoduchými větami a obrázky podporují porozumění a slovní zásobu. Kartičky s obrázky (*flashcards*) a slovy pomáhají při učení nových slov. Krátké texty nebo věty, které se vztahují k známým tématům, jako je rodina, zvířata nebo barvy.

- **Psaní**

V této fázi se děti učí psát jednoduchá slova a fráze, které se naučily v ústní komunikaci. Děti píšou základní slova, jako jsou názvy předmětů, zvířat nebo barev. Krátké fráze, které používají při mluvení, jako je *My name is nebo I like*. Děti mohou tvořit jednoduché věty nebo příběhy s pomocí obrázků a následně využít osvojenou slovní zásobu.

2. Období (čtvrtý až pátý ročník prvního stupně základní školy)

V tomto období dochází k prohloubení a rozšíření jazykových dovedností získaných v předchozích ročnících. Žáci se více zaměřují na porozumění, mluvení, čtení a psaní s důrazem na využití jazyka v praxi.

- **Poslech s porozuměním**

Žáci se učí rozumět složitějším příběhům, dialogům a instrukcím, což zlepšuje jejich celkové porozumění jazyku. Pro rozvoj těchto dovedností můžeme zařadit poslech audioknih a nahrávek, které jsou přizpůsobeny jejich jazykové úrovni. Tato cvičení pomáhají žákům zvyknout si na různé akcenty a způsoby mluvy. Naslouchání jednoduchým rozhovorům, které simulují běžné situace (např. rozhovor v obchodě, u lékaře). Hry a cvičení, kde žáci musí na základě poslechu například vybarvit obrázek podle pokynů nebo odpovědět na otázky.

- **Mluvení**

V tomto období se žáci učí vytvářet kratší věty a rozhovory na známá témata, čímž rozšiřují svou slovní zásobu a cvičí se v plynulosti řeči. Příprava a vedení rozhovorů na osvojená témata – koníčky, rodina, škola, přátelé a záliby. Pokročilejší scénky, kde žáci hrají různé role, například rozhovor s učitelem, návštěva lékaře nebo nákup v obchodě. Diskuse ve skupinách na zadaná témata, kde každý žák vyjadřuje svůj názor a reaguje na názory ostatních.

- **Čtení**

Čtení a porozumění krátkým textům pomáhá rozšířit slovní zásobu a zlepšit porozumění psanému textu. Krátké příběhy, pohádky nebo články, které jsou přizpůsobeny jazykové úrovni žáků. Po čtení následují otázky na porozumění textu. Cvičení zaměřená na pochopení obsahu

textu, hledání klíčových informací a odpovídání na otázky týkající se textu. Seznámení se s různými druhy textů, jako jsou dopisy, e-maily, zprávy nebo plakáty, a jejich porozumění.

- **Psaní**

Žáci se učí vytvářet krátké věty a jednoduché texty na známá témata, což rozvíjí jejich schopnost písemně se vyjadřovat. Tvorba vět na základě obrázků, psaní jednoduchých popisů a vyprávění krátkých příběhů. Pravidelné psaní do deníku, kde žáci popisují své zážitky, pocity a události z každodenního života. Tvorba jednoduchých básní, písní nebo krátkých scénářů pro dramatizaci.

„Učivo zahrnuje tyto oblasti:

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov;
- slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem;
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí;
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojených repertoárů (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují sdělení a porozumění). (MŠMT, 2023, s. 26–27)

7.2 Spojení dramatické výchovy s výukou cizího jazyka

S dramatickou výchovou se děti setkávají již v předškolním věku, aniž by o tom měly sebemenší tušení, v rámci vlastních her při neřízených činnostech, kdy mají volnost při výběru aktivit, tráví čas hraním na rodinu, v kuchyňce nebo na zvířátka. Ocítají se tak v roli rodiče, zvířete nebo ztvárňují samy sebe v různých situacích, které se opravdu staly nebo, které si představují.

Při vstupu na základní školu je zapotřebí žáky více motivovat, zaujmout, a vtáhnout do vyučovacího procesu. K tomu, dle mého názoru, může dobře posloužit právě dramatická výchova. Dramatická výchova může být při naplňování jednotlivých výstupů značně nápomocná. Jejím prostřednictvím dochází přirozeně k rozvoji jednotlivých dovedností v daných obdobích. Při využití vhodných technik mají žáci možnost prožít a spojit významy slov či následných vět s pohybem, jednotlivá slova si tak jednoduše osvojit.

Činnosti, které jsou součástí dramatické výchovy a zároveň se hodí do výuky cizího jazyka, mohou být následující.

- **Loutka**

V prvopočátečním seznamování s cizím jazykem je zásadní soustředěný poslech žáků na mluvené slovo učitele. Pro podporu pozornosti a koncentraci je výhodným prostředkem loutka, maňásek (glove puppet). Děti mají menší ostych při komunikaci s loutkou, zároveň se jedná o velmi přesvědčivý druh motivace. Maňásek se pro žáky stává průvodcem ve vyučovacím procesu. Současně plní zábavnou funkci a s jeho pomocí dokážeme navodit příjemnou atmosféru hodiny. Prostřednictvím loutky se děti lépe motivují při učení různých básní, písní a věnují větší pozornost vyprávěnému nebo čtenému příběhu. U tohoto způsobu je podle mého názoru hraniční 3. ročník. U starších dětí by loutka mohla vyvolat opačný účinek.

- **Práce s hlasem**

Samotné výuce básně nebo písně, ale i jednotlivých slov či vět, může předcházet hlasová průprava (*working with the voice*). Každý cizí jazyk má svůj specifický přízvuk a daná slova se ve všech jazycích liší jak po stránce grafické, tak zvukové. Naše emoce a aktuální nálada se přenášejí do našeho hlasu. Proto je v některých případech důležitější způsob sdělování než samotný obsah. Velmi často po žácích požadujeme, aby po nás okamžitě nahlas opakovali slova, slovní spojení či věty. Tím jim nedáváme dostatek času na psychické zpracování zvuků a dopouštíme se mechanického opakování, které nepřispívá k přesné reprodukci. Pokud dětem poskytneme dostatek času na zpracování, mohou si slova lépe osvojit a mají možnost věnovat jim větší pozornost před samotnou reprodukcí. *Delayed repetition* je aktivita zaměřená na proces, který předchází hlasitému opakování. Žákům nejprve přečteme celý text. Poté si text rozdělíme na jednotlivé části, kdy po přečtení každé z nich uděláme pauzu. Děti si pouze v duchu opakují čtený text. Dále přečteme text znovu stejným způsobem. Na základě předem určeného signálu žáci opakují text výraznou artikulací, ale bez využití hlasu. Postupně se

přesuneme přes šepot až k hlasité výslovnosti. Po dostatečném tréninku a seznámení s touto aktivitou se můžeme zaměřit na práci s hlasem. Díky aktivitám pro hlasovou přípravu budujeme v dětech větší sebevědomí a přirozenost mluveného projevu. (Maley, Duff, 2005).

- **Zapojení smyslů**

Dalším způsobem může být kresebná činnost nebo práce s fotografií (obrázkem). V této činnosti žáci sami kreslí obrázek, například na zadané téma nebo na základě hmatové zkušenosti s předmětem, kdy si danou věc pouze osahali, ale zatím ji neviděli. Nebo pracujeme s fotografií či obrázkem, který souvisí s probíraným tématem. První varianta u žáků rozvíjí představivost na základě hmatové zkušenosti s objektem a druhá varianta může sloužit k rozvoji komunikace a slovní zásoby v určitém odvětví na základě vizuální podpory.

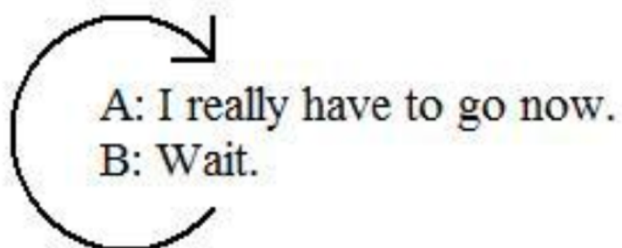
Podstatou výuky dramatem je praktická zkušenost žáků. Každá nová činnost, informace je osvojována pomocí pohybu a názorných ukázek. Mnohokrát nepotřebujeme žádné speciální pomůcky, ale snažíme se kreativně využít naše tělo. Tělo je pro nás důležitým prostředkem vyjadřování pocitů či ztvárnění věcí, zvířat, ale i jiných osob. Můžeme ho využívat v plném rozsahu nebo pouze jeho části. Záleží na zadaném úkolu a na naší nápaditosti a tvořivosti.

Využití těla jako nástroje pro ztvárnění situace, skutečnosti, předmětu či osoby za doprovodu gest a mimiky je pro dramatickou výchovu charakteristické. Aktivita jako Živé obrazy, Sochy nebo Zrcadla jsou krásným způsobem, jak všechny tři atributy zároveň zapojit. Většina činností se realizuje ve dvojicích nebo skupinách, takže rozvoj spolupráce a kooperace je podstatou těchto cvičení. Většina z nich je vykonávána bez doprovodné řeči a zvuků. Jak tedy zapojíme anglický jazyk? Úplně jednoduše. Instrukce pro jednotlivé aktivity napíšeme na kartičky, žáci tak procvičují čtení slov, slovních spojení či jednoduchých vět.

- **Podpora komunikace**

Důležitá je jak pro mateřský jazyk, tak pro cizí jazyk komunikace. Abychom mohli komunikovat, potřebujeme umět vytvářet věty. Abychom mohli vytvořit větu, je zapotřebí upevnit si dostatečnou slovní zásobu. Z toho vyplývá, že na počátku každé komunikace stojí slova. Pro poznávání a lepší zapamatování nových pojmů je užitečné propojení s pohybem, gestem či vizuálním vjemem. Při spojování jednoduchých vět či frází do rozhovorů vidím jako užitečnou techniku *Loops* (smyčky) od Barbory Dočkalové, kterou popisuje na webových stránkách *Act and Speak*. Můžeme ji využít v rozvoji dalších dovedností v oblasti poslechu,

čtení či psaní. Jedná se o „nekonečné“ dialogy. V rozhovoru jsou používána slova nebo věty, jež se neustále opakují. Při prvním nácviku mohou jedinci věty číst, ale při této aktivitě dochází k rychlému zapamatování jednotlivých vět, takže po pár zkouškách jsou děti schopné pracovat bez nápovědy. (Dočkalová, 2011)

Zdroj: Dočkalová (2011)

Existuje mnoho dalších aktivit, technik či způsobů, jak dramatickou výchovu začlenit do procesu osvojování cizího jazyka. Já jsem uvedla pouze ty, které mě zaujaly. Některé z nich jsem využila při realizaci kroužku anglického jazyka.

Pro uzavření této kapitoly jsem si vybrala větu od Jany Hanšpachové, která by mohla být shrnutím předchozích odstavců. „Hraní divadla je pro výuku jazyka jako stvořené.“ (Hanšpachová, 2011, s. 7)

PRAKTICKÁ ČÁST

8 Úvod k praktické části

Hlavním cílem praktické části diplomové práce bylo navrhnout, realizovat a reflektovat volnočasový kroužek v anglickém jazyce s využitím prvků dramatické výchovy. Kroužek byl určen pro žáky prvního stupně a proběhl v prvním pololetí školního roku 2023/2024.

Nejprve budu stručně charakterizovat školu, jednotlivé skupiny a prostředí, ve kterém byl kroužek realizován. Následně představím samotnou koncepci kroužku, která je rozčleněna do čtyř hlavních období: Seznamování, Průprava na vystoupení, Nacvičování představení a Divadelní představení. Všechny fáze obsahují podrobnou charakteristiku. Dále zahrnují tabulku s úspěšnými aktivitami, které jsou rozvedeny a reflektovány.

Ve fázi Seznamování se zaměřuji na vzájemné seznámení účastníků kroužku, představení cílů a očekávání. Aktivity jsou zaměřeny na rozvoj skupinové práce a první setkání s prvky dramatické výchovy a anglického jazyka. V dalším období, Průprava na vystoupení, navazujeme na základní techniky dramatické výchovy, jako jsou improvizace, práce s textem a pantomima. Společně se zaměřujeme na tvorbu scénáře pro finální vystoupení. Jednotlivé aktivity jsou zvoleny tak, aby rozvíjely a podněcovaly nápaditost žáků při tvorbě scénáře. Následující část je věnována Nacviku divadelního představení, kde probíhá rozdělení rolí, zkoušky s kostýmy a rekvizitami, pro navození správné atmosféry. Dochází také k úpravám scénáře podle potřeb skupiny. Závěrečná fáze koncepce byla zaměřena na finální přípravu a realizaci divadelního představení. Žáci měli možnost předvést své dovednosti před publikem. Tato část poskytovala zpětnou vazbu a reflexi celého procesu, což bylo klíčové pro hodnocení úspěšnosti kroužku. Představení mělo za cíl nejen ukázat dramatické schopnosti žáků, ale také jejich pokrok v anglickém jazyce.

Jednotlivé části jsou podrobněji popsány v dílčích kapitolách. Počet realizovaných hodin a specifické cíle daného období jsou zapsány v přehledné tabulce. Dále je popsán průběh osvědčených a úspěšných činností, včetně příprav na jednotlivé hodiny kroužku, která zahrnuje detailní popis aktivit, metod a technik využitých v jednotlivých obdobích. Důraz je kladen na praktickou aplikaci dramatické výchovy a její vliv na výuku anglického jazyka.

Na základě jednotlivých částí kroužku jsem dále vytvořila zásobník aktivit, ve kterém dochází k propojení dramatické výchovy s anglickým jazykem. Veškeré v něm uvedené aktivity byly uskutečněny v jednotlivých hodinách kroužku a jsou ověřeny žáky čtvrtého a pátého ročníku

základní školy. Součástí mé práce je také scénář, který byl navržen ve spolupráci s dětmi během probíhajících hodin. Završením naší spolupráce bylo závěrečné vystoupení žáků.

V závěru praktické části se nachází celkové zhodnocení kroužku. Nejprve z pohledu dětí formou jednoduchého dotazníku a následně zhodnocení dle mého pohledu.

Před začátkem kroužku jsem v průběhu měsíce září navštívila čtyři hodiny anglického jazyka ve čtvrté třídě na Základní waldorfské škole v Českých Budějovicích. Byla to dobrá příležitost seznámit se se způsobem výuky na této škole a pro vzájemné poznání se žáky. Díky tomu jsem pro ně nebyla „cizím“ člověkem. První hodina kroužku proběhla na začátku října a závěrečné vystoupení bylo zrealizováno koncem ledna. Kroužek se tedy odehrával po dobu čtyř měsíců ve dvou skupinách bezprostředně po skončení vyučování. Celkem se uskutečnilo patnáct hodin kroužku v každé skupině. Žáci si sami zvolili, který den budou na kroužek docházet, měli na výběr ze dvou dnů – středa a čtvrtek. Časová dotace byla 50 minut pro obě skupiny.

Tento úvod poskytuje celkový přehled o záměrech, realizaci a organizaci praktické části diplomové práce.

9 Realizace volnočasového kroužku na Základní waldorfské škole v Českých Budějovicích

Charakteristika školy

Celý název školy je Waldorfská škola České Budějovice – mateřská škola, základní škola a střední škola o. p. s.

Základní waldorfská škola se nachází na okraji Českých Budějovic v poklidné části sídliště Máj. Jedná se o nestátní školu, na jejímž vzniku se podíleli rodiče, kteří se dále zapojují do různých akcí nejen pro školu, ale i pro veřejnost.

Na waldorfské škole jsou vyučovány dva cizí jazyky od 1. ročníku.

Charakteristika jednotlivých skupin

Kroužek byl určen pro žáky čtvrtého a pátého ročníku, jak zmiňuji v úvodu praktické části. Kritériem pro rozdělení do skupin nebyl ročník ani věk. Děti si mohly samy zvolit pro ně vyhovující den. Ve skupině se setkali žáci ze dvou rozdílných tříd. Na středeční angličtinu docházelo 13 dětí a čtvrteční skupinu navštěvovalo 12 žáků. Počet dětí se časem ve skupinách vyrovnal, jelikož se ze středeční skupiny jeden žák odhlásil.

U jednotlivých skupin jsem pozorovala značné odlišnosti.

- Středeční skupina

Skupinu tvořilo 7 dívek a 4 chlapci převážně z pátého ročníku. Žáci spolupracovali a iniciativně se zapojovali do aktivit. V některých činnostech byli schopni vymyslet inovace či úplně novou aktivitu související s danou situací. Často se děti vzájemně motivovaly a vybízely ostatní k aktivnímu zapojení. Při skupinové práci se nevyskytl žádný problém. Dokázaly se realizovat i v různých skupinkách, kde se jedinci obměňovali tak, aby si vyzkoušeli spolupráci se všemi členy kroužku.

- Čtvrteční skupina

V tento den na kroužek docházelo 8 dívek a 5 chlapců. Zde naopak převažovali žáci ze čtvrtého ročníku. Pro tuto skupinu jsem často musela přizpůsobovat aktivity, vzhledem k potřebě dětí více motivovat, zaujmout a usměrnit jejich pozornost a soustředěnost. Dále docházelo k neshodám při vytváření pracovních skupin. Dívky nesouhlasily se spoluprací s chlapci a žáky z pátého ročníku. Snažila jsem se zařadit aktivity, které by podpořily kooperaci ve smíšených skupinách, ale v této oblasti se mi nepodařilo uspět. Při pokusu o rozdělení do jiných, než homogenních skupin vznikaly neshody a často docházelo k narušení průběhu hodiny. Rozepře nečinila práce mezi náhodně vybranými dvojicemi. Alespoň zde si děti vyzkoušely práci s jinými členy skupiny.

Charakteristika prostředí

Kroužek byl realizován v běžné školní třídě. V učebně se nacházely lavice, křídová tabule v přední části a volné místo v zadní části třídy. Vždy před začátkem kroužku bylo zapotřebí prostor upravit tak, aby byl vhodný a bezpečný pro vykonávání aktivit. Pro některé hry byly rozměry třídy překážkou, proto jsem využívala příležitostně prostor na chodbě. Většinou se jednalo o pohybové činnosti, které byly u dětí velmi oblíbené.

10 Koncepte volnočasového kroužku

Celkový koncept byl vypracován s cílem nabídnout výuku anglického jazyka prostřednictvím netradiční formy. Volnočasový kroužek byl vybrán jako ideální prostředek realizace, jelikož není vázán povinnou docházkou a účastní se ho převážně jedinci projevující skutečný zájem o danou činnost (viz Podkapitola 4.3 Formy dramatické výchovy).

Kroužek jsem rozdělila na čtyři části, které odpovídají jednotlivým fázím jeho průběhu. Každá část byla realizována v určitém období kroužku, a podle toho jsou pojmenovány jednotlivé podkapitoly – seznamování, průprava pro vystoupení, nacvičování představení a divadelní představení. Následuje přehledná tabulka, která zahrnuje název daného období, počet realizovaných hodin v jednotlivých částech a základní cíle každé fáze kroužku.

Název období	Počet hodin	Základní cíle
Seznamování	5	<ul style="list-style-type: none">• Pomocí vybraných her a aktivit se účastníci kroužku vzájemně poznávají a budují si mezi sebou důvěru;• dále jsou žáci seznámeni se základními pravidly kroužku;• podpora a vzbuzení zájmu o obsah kroužku• seznámení s tématem, které budeme během kroužku společně rozvíjet.
Průprava na vystoupení	7	<ul style="list-style-type: none">• Postupné a společné vytváření scénáře pro závěrečné vystoupení;• aktivity zaměřené na jednotlivé části scénáře;• zvládnutí nervozity a posílení sebedůvěry.
Nácvik představení	4	<ul style="list-style-type: none">• Nácvik předem připraveného scénáře;• spojení pohybů s dialogem a reakcemi mezi jednotlivými členy pro plynulý průběh představení;• zaměření se na správnou artikulaci, pohyby po prostoru a správné postavení v prostoru
Divadelní představení	1	<ul style="list-style-type: none">• Prezentace a ukázka výsledného vystoupení před publikem;• rozvoj verbální a neverbální komunikace mezi účastníky a publikem;• zhodnocení dosažených výsledků.

V průběhu fáze Seznamovací jsme se společně s žáky dohodli, že kroužek završíme divadelním vystoupením. Od toho se následně odvíjela obsahová náplň druhé části kroužku – Příprava na vystoupení. Během této části jsme shromažďovali nápady, podněty a inspiraci pro strukturu scénáře, který vznikl ve spolupráci s žáky. Zaměřili jsme se na jednotlivé části scénáře, které jsem žákům představila prostřednictvím aktivit cílených na konkrétní scénky. Činnosti jsem nejčastěji čerpala z anglické literatury v oblasti dramatické výchovy, několik aktivit jsem sama navrhla nebo obměnila dle potřeby kroužku.

Jednotlivé hodiny jsem zaznamenávala formou tabulky, která je rozdělena na čtyři dílčí části. Přípravy jsem využila paralelně v obou skupinách. Vždy jsem učinila jen minimální úpravy pro danou skupinu nebo jsem činnosti přizpůsobila aktuální situaci a naladění žáků.

V první části přípravy se nachází tabulka obsahující základní informace jako datum realizace, počet žáků, třída, téma hodiny, cíl pro aktuální hodinu, časová dotace a potřebné pomůcky. Následuje rozvržení aktivit do tří částí – úvodní část, hlavní část a závěrečná část. V úvodní části se nachází básnička, která je určena pro přivítání. Sloužila jako rituál na začátku každé hodiny. Následuje cíl a jednoduchý nástin průběhu hodiny. *Warm up* je aktivita navazující na hlavní část a jejím úkolem je aktivizovat děti. Jednotlivé aktivity tvořící náplň hodiny se nacházejí v hlavní části. V přípravě zmiňuji pouze název činnosti a umístění aktivity v zásobníku aktivit, kde jsou jednotlivé činnosti podrobně popsány. Závěrečná část je určena pro celkové zhodnocení hodiny jak žáky, tak vyučujícím. V poslední řadě zahrnuje příprava sebereflexi, ve které si vyučující odpovídá na otázky:

- Co se během vyučování osvědčilo?
- Jaké obtíže (překážky) se během vyučování vyskytly? Jak jsem reagovala?
- Co bych příště udělala jinak?
- Jak reagovaly děti?

10.1 Seznamování

Tato fáze je velmi důležitá pro úspěšný průběh kroužku, jelikož poskytuje základ pro další práci a spolupráci v rámci dramatických aktivit a přispívá k efektivnímu a příjemnému průběhu připraveného programu.

V první části kroužku bylo hlavním cílem vzájemné seznámení a utvoření příjemné atmosféry, jelikož se jedná o klíčový moment pro následnou motivaci a spolupráci mezi žáky (viz Podkapitola 4.2 Cíle dramatické výchovy). K tomu jsem využila hry zaměřené pro práci ve skupině, ve dvojicích nebo odreagování. Jednotlivé aktivity byly upořádány od jednodušších ke složitějším. Žáci se mezi sebou většinou znali, proto některé činnosti trvaly kratší dobu, než jsem měla v plánu.

V tomto období jsem využila převážně metod a technik verbálně – zvukových (viz Podkapitola 5.3 Metody verbálně-zvukové) s využitím jednoduchých frází, jež byly žákům většinou známé a nečinily jim výrazné obtíže. Jednotlivé aktivity byly propojeny s pohybem, který žákům pomohl s lepším porozuměním a praktickým použitím známých frází.

Kroužek jsem zahájila básní, kdy se jednotliví žáci postupně přidávali a společně jsme vytvořili kruh. Básnička se stala rituálem pro začátek každé hodiny.

Good afternoon, everyone!
Are you ready for some fun? (Yes, we are)
Give me five.
Then sit down on the ground.
Now, we are ready to have fun!

V tabulce jsou uvedeny aktivity z této fáze kroužku, které považuji za úspěšné a svým účelem přispěly k naplnění cíle této části. Ve druhém sloupečku se nachází výpis umístění jednotlivých činností v zásobníku aktivit. Následuje krátké zhodnocení jak z pohledu žáků, tak z pohledu mého.

Aktivity využité v seznamovací části	
Název aktivity	Umístění v zásobníku aktivit
Name and move	Seznamovací aktivity
Me too!	Seznamovací aktivity
Autoportrét	Seznamovací aktivity
Handshakes	Seznamovací aktivity
What time is it?	Working with the voice

- **Name and move**

Aktivita probíhala stejným způsobem, jako je popsána v zásobníku aktivit. U některých dětí bylo zřejmé, že se již s aktivitou setkaly.

Doporučila bych více se zaměřit na přesné stanovení pravidel pro demonstraci pohybu. Převážně chlapci předváděli pohyby, které ostatní nechtěli opakovat. Následně bylo složité děti navést zpět k soustředění. Aktivita byla pro děti zdlouhavá, protože se většinou znaly. Pro mě naopak byla přínosná pro zapamatování jednotlivých jmen.

- **Me too!**

Ve stejné hodině následovala aktivita, kde děti měly za úkol použít k vlastnímu popisu pouze tři věty. Opět jsme postupovali podle instrukcí uvedených v zásobníku aktivit.

Důležité je zaměřit se na odpověď *Me too*. Já jsem pro demonstraci využila otázku - *Are you hungry?*, kterou jsem položila jednomu z žáků. Žák odpověděl – *Yes, I am*. Má reakce na jeho odpověď byla – *Me too*, kdy jsem si současně hladila břicho, abych odpověď podpořila. Následně jsem se zeptala třech žáků na jiné otázky se stejnou reakcí.

Aktivitu jsem začínala já. Přišlo mi to jako dobrý způsob, kdy se děti mohly inspirovat mými větami a následně je modifikovat pro vlastní představení. Pro některé žáky bylo těžké věty vymyslet, proto měli možnost požádat o pomoc ostatní členy skupiny. Některé děti se chtěly do kruhu vracet, aby mohly sdělit více informací. Tato činnost probíhala plynule bez jakýchkoli problémů.

- **Autoportrét**

V další hodině jsem zařadila aktivitu nazvanou Autoportrét. Před zahájením samotné kresby, aktivizujeme potřebnou slovní zásobu na dané téma. Začali jsme popisem jednotlivých smyslových orgánů. Následně jsme navázali činnostmi, které jednotlivé orgány vykonávají. Samozřejmě vše probíhalo v anglickém jazyce.

Kresba a celková činnost je časově náročnější, proto doporučuji vyhradit si na aktivitu dostatek času.

Děti aktivita velmi bavila. V závěrečné prezentaci obrázků, které jsme rozmístili po třídě, měli ostatní možnost si výtvary svých spolužáků prohlédnout. Bylo hezké sledovat, jak se žáci snažili přijít na to, komu daný obrázek náleží a společně o tom přemýšleli.

- **Handshakes**

Součástí této činnosti jsou jednoduchá slovní spojení, která opakujeme stále dokola. Měníme pouze situace. Podrobný popis aktivity najdeme v zásobníku aktivit.

Před začátkem aktivity jsem měla připravené obrázky, které demonstrovaly situace – školní zvonění, přelidněná ulice, knihovna apod. Frázi jsme trénovali tak, že jsme si ji nejprve řekli společně, poté děti zkoušely ve dvojicích. Hra byla pro děti zajímavá a zábavná. Využívali jsme celý prostor třídy.

Zdůraznila jsem, že při pohybu po prostoru se pouze setkáváme s člověkem tváří v tvář, pokud někoho pouze míjíme, tak se dané osoby nedotýkáme a nevrážíme do sebe. Žáci se snažili pravidla respektovat. Pokud někdo záměrně aktivitu narušoval, byl napomenut s podmínkou, že pokud bude svůj čin opakovat, musí aktivitu opustit.

- **What time is it?**

Při prvním setkání s aktivitou jsem pro žáky připravila očíslované pomocné kartičky s barevně rozlišenými rozhovory. Každému číslu jsem přidělila určitou barvu, podle které žáci poznají, jaké věty mají v danou chvíli číst (viz Příloha č. 2). Děti musí být na aktivitu soustředěné, proto je dobré ji zařadit hned na začátek hodiny po jednoduché rozehřívací hře.

Doporučuji si aktivitu rozdělit do tří hodin. My jsme se první hodinu s aktivitou seznamovali a pracovali jsme s pomocnými kartičkami. Následující hodinu jsme aktivitu opakovali. Nejprve s pomocí kartiček a následně jsme si aktivitu vyzkoušeli bez nich. Během třetí hodiny jsme již od začátku pracovali bez kartiček. Poté jsem zařadila variantu, kde děti vymýšlely své vlastní otázky. Samozřejmě vše již probíhalo z paměti.

Třetí den aktivita děti moc nenadchla, ale jakmile mohly zapojit své vlastní otázky, opět je zaujala. Také jsme vyzkoušeli zvýšit tempo řeči. To bylo velmi zajímavé a zábavné. Někdy se do vět žáci zamotali, takže jsme se při aktivitě i zasmáli.

PŘÍPRAVA NA HODINU DRAMATICKÉHO KROUŽKU		
Datum realizace	4. 10. 2023 (středa)	5. 10. 2023 (čtvrtek)
Počet žáků	12	13
Třída	4.–5. ročník	
Téma hodiny	Seznamovací hodina	
Cíl hodiny	Seznámení žáků s koncepcí volnočasového kroužku; představení básně; vzájemné poznání pomocí aktivit se zaměřením na anglický jazyk	
Čas	50 min (13:30–14:20)	
Pomůcky	obrázek jezevce, deka	
ÚVODNÍ ČÁST (10 MIN)		
<p>a. Přivítání</p> <p>b. Úvodní básnička</p> <p><i>Good afternoon, everyone!</i> <i>Are you ready for some fun? (Yes, we are)</i> <i>Give me five.</i> <i>Then sit down on the ground.</i> <i>Now, we are ready to have fun!</i></p> <p>c. Shrnutí průběhu dnešní hodiny</p>		
HLAVNÍ ČÁST (35–40 MIN)		
Název aktivity	Umístění v zásobníku aktivit	
1. Name and move	Seznamovací aktivity	
2. Me too!	Seznamovací aktivity	
3. Who is under the blanket?	Aktivity sloužící k odreagování	
4. Make a knot	Aktivity sloužící k odreagování	
ZÁVĚREČNÁ ČÁST (5–10 MIN)		
Závěrečné zhodnocení hodiny		
Reflexe vyučovací hodiny:		
<p>Co se během vyučování osvědčilo (co fungovalo, z čeho jsem měla radost)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • pořadí aktivit – postupovali jsme od jednodušších ke složitějším. <ol style="list-style-type: none"> 1. skupina – spolupráce, pohotové reakce, aktivní účast v aktivitách, zábava 2. skupina – podařilo se mi skupinu uklidnit pomocí aktivity <i>Who is under the blanket?</i> <p>Jaké obtíže (překážky) se během vyučování vyskytly? Jak jsem reagovala?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. skupina – ruch; reagovala jsem změnou aktivity <ul style="list-style-type: none"> • lepší organizace skupiny 		

Co bych příště udělala jinak?

Aktivita Socha a sochař mi přišla „nedokončená“. Chyběl více promyšlený závěr.

Jak reagovaly děti?

V závěru hodiny jsme si udělali společné zhodnocení. Reakce dětí, které mě zaujaly:

„Příště bych raději toho udělal méně, než abychom nějakou aktivitu museli přerušovat.“

„Myslím si, že jsme toho dnes udělali hodně.“

„Nelíbilo se mi, jak kluci rušili.“

„Líbilo se mi, jak kluci blbli.“

10.2 Průprava na vystoupení

Průprava na vystoupení sloužila jako příprava účastníků na jejich dramatická vystoupení a přispěla osobnímu rozvoji a uměleckému vyjadřování žáků. Zahrnuje aktivity, které jsou zaměřené na postupné vytváření scénáře a seznámení se se závěrečným vystoupením.

V průběhu této fáze jsme společně s dětmi vytvořili scénář. Bylo pro mě důležité, aby vznikl prostřednictvím naší společné práce a byl tak odrazem jejich fantazie, kreativity a představ o vystoupení. Také jsem tím vytvořila větší zájem žáků o výsledné vystoupení, což vedlo k silnější motivaci v dalších činnostech (viz Podkapitola 4.1 Vymezení pojmu dramatická výchova). V závěru hodiny jsme s žáky diskutovali o jejich návrzích na závěrečné vystoupení. Jednotlivé návrhy měli žáci možnost využít při tvorbě soch (viz Příloha č. 8). Děti vytvářely sochy podle postav, které si v této části navrhly. Dále jsem vycházela ze závěrečných reflexí na sebe navazujících hodin. Postupně jsem vytvářela jednoduché věty, kterými jsem prokládala aktivity pro konkrétní hodiny, a zároveň jsem se snažila, aby jednotlivé věty na sebe plynule navazovaly.

Aktivita Sochy a sochař posloužila jako významná inspirace pro vznik scénáře, jelikož se stala nejoblíbenější a nejvíce využívanou činností v průběhu kroužku. Tato aktivita mě přivedla k dalšímu podnětu, kterým byla knižní a filmová předloha *The Night at the Museum*. Tento příběh, ve kterém muzejní exponáty každou noc ožívají, nám poskytl zajímavý koncept pro práci s živými obrazy a dramatickými scénami, které jsme následně připravovali pro naše vystoupení.

Příběh jsem rozdělila na dvě scény, které se odehrávají v muzeu. První scénka se koná ve dne, když je muzeum otevřeno. Do muzea přicházejí návštěvníci a průvodkyně jim představuje zdejší exponáty. Po skončení prohlídky se s nimi rozloučí a odchází domů.

Druhá scéna se odehrává v noci, kdy nastupuje noční hlídač Larry. Nejprve kontroluje sochy, ale kvůli únavě usne. Sochy ožívají a přemýšlejí, co budou dělat. Nakonec se rozhodnou opustit muzeum. Spícímu Larrymu seberou klíč a odcházejí z muzea. Jenže zabloudí a nepamatují si cestu zpátky. Naštěstí se Larry probudí a napadne ho, že použije svou baterku, aby přivolal sochy zpět. Díky světlu z Larryho baterky najdou sochy cestu do muzea.

Níže uvádím tabulku, která nabízí výčet aktivit využitých v průpravné části na vystoupení. Činnosti jsou seřazeny podle posloupnosti jednotlivých scén ve scénáři. V prvním sloupečku jsou vypsány názvy aktivit, ve druhém sloupečku se nachází umístění aktivity v zásobníku, kde jsou podrobně charakterizovány. Je potřeba vyhradit si pro každou z nich dostatek času.

Pro tuto část jsem zapojila metody a techniky pantomimicko-pohybové. Například u činnosti *Short sketches* se jedná o techniku ozvučené pantomimy, jelikož po pantomimické ukázce použijeme i samotnou větu (viz Podkapitola 5.2 Metody pantomimicko-pohybové). Dále byly využity metody graficko-písemné, které zahrnují výtvarný projev a můžeme k nim zařadit například aktivity *Draw the museum guide* nebo *Draw the museum guard* (viz Podkapitola 5.4 metody graficko-písemné).

V závěru této fáze se žáci seznámili se scénářem (viz Příloha č. 9). Některé děti byly překvapené, ne příliš nadšené. Jiné naopak projevily okamžitý zájem a velmi se zajímaly o další podrobnosti ohledně představení. Přibližně jsme si rozdělili jednotlivé role a společně jsme si scénář přečetli.

Aktivity využité v průpravě na vystoupení	
Název aktivity	Umístění v zásobníku aktivit
Socha a sochař	Smyslové vnímání
Draw the night guard	Smyslové vnímání
Draw the museum guide	Smyslové vnímání
The night guard	Spolupráce a improvizace
The museum guide	Spolupráce a improvizace
Who is talking?	Práce se slovy / frázemi / jednoduchým textem
Day vs night at the museum	Práce se slovy / frázemi / jednoduchým textem
Short sketches	Práce se slovy / frázemi / jednoduchým textem

- **Socha a sochař**

Činnost jsem rozdělila na tři části. V první části žáci pracovali ve dvojicích. Role si určili podle toho, kdo jako poslední navštívil muzeum. Na papírku dostala každá dvojice napsané téma např.

football player, lazy dog, sleeping Beauty, little mouse apod. Po krátké přípravě postupně každý sochař představil svou sochu ostatním. Ve druhé části žáci vytvářeli sochy na vlastní zvolené téma a ostatní měli za úkol uhodnout, co dvojice vytvořila. Ve třetí části jsem aktivitu propojila s živými obrazy, kde jsme pracovali s různými náměty a jedním z nich bylo právě muzeum. Žáci vytvořili obraz na zadané téma. Aktivitu jsme opakovali i v dalších hodinách. Bylo zajímavé sledovat, když jsme „oživili“ obraz, jak žáci využívali věty, které jsme si trénovali v jiných aktivitách.

Jednou z nejoblíbenějších aktivit byla právě tato. Činnost se stala hlavním podnětem pro návrh závěrečného vystoupení. Děti samy přispívaly dalšími tématy pro vytvoření obrazu.

- **Draw the night guard**

Před samotným začátkem aktivity jsme si pomocí pantomimy vysvětlili význam slova *museum guard*. Ukázkou předvedly děti, které slovo znaly, a ostatní děti hádaly. Poté následovala kresba podle mého popisu. Při této aktivitě žáci pracovali ve skupinách po třech. Žáci se při kresbě střídali vždy po jedné větě. Tím jsem docílila zapojení všech dětí do aktivity (viz Příloha č. 6).

Po dokončení kresby nočního hlídače jsme se zaměřili na vlastnosti, které jsou pro něj charakteristické. Opět bylo potřeba aktivovat potřebnou slovní zásobu. Říkala jsem dvojice vlastností např. *fast – slow, clever – stupid* apod. Společně s vyslovením jednotlivých vlastností jsem zvedala ruce a žáci si stoupli na stranu, která určovala vlastnost charakteristickou pro nočního hlídače.

Žáci práci ve skupinách zvládli bez potíží. Jen chlapce jsem musela od skupiny oddělit a nechat je pracovat samostatně, jelikož ve skupině nespolupracovali a vyrušovali ostatní členy.

- **Draw the museum guide**

Aktivita probíhala stejným způsobem jako předchozí. Jediný rozdíl byl v tom, že žáci již věděli, co je čeká. Tím, že si děti aktivitu již zažily, tak nabyly při popisování jistoty (viz Příloha č. 7).

- **The night guard**

Před začátkem aktivity jsme si určili pravidla pro zacházení s pěnovou žížalou. Použit žížalu mohl pouze žák v roli nočního hlídače až při samotné hře. Dva žáci pravidla porušili, a proto byli ze hry vyloučeni.

Činnost byla zaměřena na osvojení monologu hlídače a soch. Tyto věty se následně vyskytují ve scénáři. Při čtení scénáře si některé děti uvědomily, že věty už slyšely.

Noční hlídač: *I am so tired. I need a nap.*

Sochy: *We would like to go outside. We need the key.*

U dětí velmi oblíbená aktivita, kterou jsme opakovali i v dalších hodinách. Žáci si díky ní upevnili tyto dvě konkrétní věty.

- **The museum guide**

Na tabuli jsem napsala začátky vět. Nejprve jsem dětem ukázala tři pohádkové postavy, které jsme si společně popsali. Pro charakteristiku jsme využili začátky vět napsané na tabuli. Každý měl za úkol říct alespoň jednu věc o postavě na obrázku. Následovala samostatná práce. Žáci měli za úkol vybrat si nebo vymyslet postavu a popsat ji minimálně třemi větami. Doplňujícím úkolem bylo nakreslit obrázek ke své charakteristice.

Po dokončení úkolu jsem žáky rozdělila do dvojic. Dětem ve dvojicích jsem rozdala čísla. Žák s číslem jedna byl v prvním kole socha a druhý žák průvodcem v muzeu. Cílem bylo vytvořit sochu podle vlastního popisu. Ostatní se posadili tak, aby dobře viděli. Sochař si připravil svou sochu, a poté se proměnil v „průvodce muzea“ a přečetl informace o své soše. Zbylí členové skupiny hádali, o jakou postavu se jedná.

Aktivita byla velmi zajímavá i z pozice pozorovatele. Většina žáků psala popisy pohádkových postav, ale našli se i tací, kteří vymysleli svou vlastní postavu (viz Příloha č. 8). To bylo ovšem náročnější na hádání. Činnost zabere hodně času, takže si ji doporučuji rozvrhnout pro jednu vyučovací hodinu. My jsme nestihli všechny charakteristiky, takže jsme se aktivitě věnovali i následující hodinu.

- **Who is talking?**

Jedná se o průpravnou činnost k následující aktivitě. Využila jsem stejné věty, se kterými jsme pracovali v další hodině. Jednotlivé věty jsou vypsány v zásobníku aktivit – Day vs night at the museum.

V této činnosti nešlo o to, aby žáci zjišťovali nebo pochopili význam věty. Zaměřili jsme se pouze na správnou výslovnost a změnu hlasu. Některé děti neznaly význam věty. V takové situaci jsme si samozřejmě vše objasnili.

- **Day vs night at the museum**

Tuto aktivitu jsem rozdělila do dvou hodin. První hodinu jsme pracovali s tématem Day at the Museum a následující hodinu jsme se věnovali druhému tématu Night at the Museum. Obě části probíhaly stejným způsobem.

V první řadě žáci pracovali ve dvojicích. Každá dvojice dostala jednu větu, kterou měla za úkol správně přečíst. Někteří žáci si uvědomili, že jsme s větami již pracovali. Byla znát předchozí zkušenost se čtením vět. Jednotlivé dvojice jsem obcházela a poslouchala správnou výslovnost. Pokud si někdo nevěděl rady, měli jsme domluvený signál zvednuté ruky. Žáci si po důkladném procvičení věty vyměnili, dokud se ke dvojici nevrátil původní papírek. Poté každá dvojice přečetla svou větu a společně jsme se zaměřili na její význam. Následovala samotná hra.

- **Short sketches**

Přípravná část aktivity probíhala klidně. Každá dvojice se soustředila na zadaný úkol. Žáci byli rozmístěni různě po třídě, aby měl každý dostatek prostoru pro přípravu a zároveň nerušil ostatní páry. Pro tuto aktivitu jsem použila věty přímo ze scénáře. Zařadila jsem věty, které bylo možné demonstrovat pomocí pantomimy.

Žáci se na činnost soustředili. Z jejich práce bylo očividné, že je aktivita zaujala. Výsledné scénky byly velmi povedené a nápadité. Aktivita byla smysluplně zorganizovaná a jednotlivé části na sebe plynule navazovaly.

PŘÍPRAVA NA HODINU DRAMATICKÉHO KROUŽKU		
Datum realizace	23. 11. 2023 (čtvrtek)	29. 11. 2023 (středa)
Počet žáků	12	12
Třída	4.–5. ročník	
Téma hodiny	Průprava na vystoupení	
Cíl hodiny	Seznámení s hlavní postavou <i>museum guard</i>	
Čas	50 min (13:30–14:20)	
Pomůcky	Papír se siluetou postavy, pastelky, tužky, kartičky s vlastnostmi, židle, šátek, pěnová žízala (jiný měkký předmět), klíče	
ÚVODNÍ ČÁST (5 - 10MIN)		
<p>a) Přivítání</p> <p>b) Úvodní básnička <i>Good afternoon, everyone!</i> <i>Are you ready for some fun? (Yes, we are)</i> <i>Give me five.</i> <i>Then sit down on the ground.</i> <i>Now, we are ready to have fun!</i></p> <p>c) Shrnutí průběhu dnešní hodiny</p>		
HLAVNÍ ČÁST (35–40 min)		
Název aktivity	Umístění v zásobníku aktivit	
1. The mirror 2. Draw the night guard <ul style="list-style-type: none"> • Jaké máme druhy muzeí? • Obrázek Národního muzea v Praze. • What is happening at the museum during the day? 3. The night guard	Warm up Smyslové vnímání Smyslové vnímání	
ZÁVĚREČNÁ ČÁST (5–10 min)		
Závěrečné zhodnocení hodiny pomocí pocitových kartiček		
Reflexe vyučovací hodiny:		
Co se během vyučování osvědčilo (co fungovalo, z čeho jsem měla radost)? <ul style="list-style-type: none"> • Smysluplná návaznost aktivit – nejprve jsem seznámila děti s vizuální stranou a vlastnostmi postavy. Poté jsem navázala hrou <i>The night guard</i>, která byla změřena na konkrétní scénku ze scénáře. První aktivita pomohla dětem vcítit se do role hlídače. Aktivity splnily svůj účel. Žáci si díky třetí činnosti osvojili věty. 1. skupina – žáci byly aktivní ve všech aktivitách. Při druhé aktivitě žáci pozorně naslouchali pokynům a úkol plnili odpovědně. Poslední hra pro ně byla nejzábavnější.		

2. skupina – žáky více zaujala v pořadí třetí aktivita.

Jaké obtíže (překážky) se během vyučování vyskytly? Jak jsem reagovala?

- zaměřit se na stanovení pravidel, aby nevznikaly nežádoucí situace

Co bych příště udělala jinak?

- lépe bych určila pravidla hry *The night guard*

Jak reagovaly děti?

V závěru hodiny jsme si udělali společné zhodnocení. Reakce dětí, které mě zaujaly:

„Bylo by lepší, kdybychom se u poslední hry stihli vystřídat všichni.“

„Dnes mě kroužek hodně bavil. Zatím asi nejlepší hry.“

„Když hlídač někoho trefí žížalou, tak by mohl odejít ze hry.“

„Líbila se mi hra, ve které jsme kreslili hlídače, protože mě baví kreslit.“

10.3 Nácvik představení

Dostatečný nácvik představení je důležitý pro úspěšné provedení dramatického vystoupení, proto kroužek začínal o čtvrt hodiny dříve, abychom měli dostatek času na přípravu třídy a následnou zkoušku. Nácvik představení byl rozdělen do čtyř dnů. V této části jsme pracovali na tvorbě rekvizit a kostýmů. Tento způsob práce řadíme mezi metody materiálově – věcné, jelikož pro vytvoření rekvizit, ale i kostýmů bylo využito různých materiálů – karton, papír, ruličky od toaletního papíru apod. Tato metoda byla využita v kombinaci s metodami graficko-písemnými. (viz Podkapitoly 5. 4 Metody graficko-písemné a 5. 5 Metody materiálově-věcné).

- **Nácvik den první**

V první části hodiny jsme si určili finální rozdělení postav a děti si barevně ve scénáři vyznačily své dialogy. Přečetli jsme si scénář i se scénickými poznámkami k jednotlivým postavám. Každý žák se zaměřil na svou roli. Následoval společný poslech doprovodných skladeb pro vystoupení.

V závěru jsme si domluvili, co nás čeká následující hodinu a co mají děti přinést. Poté probíhalo společné plánování kostýmů a promýšlení rekvizit.

Žáci v obou skupinách pracovali pozorně a se zájmem. Byla jsem mile překvapena a potěšilo mě, jak děti přistupovaly k práci. V některých částech již přemýšlely o návrzích na rekvizity a kostýmy.

- **Nácvik den druhý**

Na začátku hodiny jsme si připravili prostor v zadní části třídy. Ohraničili jsme území „jeviště“, aby žáci věděli, kde se během hraní mohou pohybovat.

Dále jsme se věnovali první části scénáře nazvané Den – scénka 1 (viz Příloha č. 9). Nejprve jsme si tuto část přečetli a já zároveň komentovala, co žáci v danou chvíli dělají. Následně jsme se zaměřili na zkoušku scénky. Dětem jsem rozdala pomocné kartičky s textem (viz Příloha č. 10). Zvolila jsem to jako vhodnější způsob nápovědy, aby se děti mohly plně soustředit na hru a nemusely sledovat text ve scénáři.

Žáci, kteří v první části hry neměli žádnou roli, představovali diváky. Jednoho z žáků jsem využila jako pomocníka pro zvedání myšlenkových bublin (viz Příloha č. 11) pro jednotlivé sochy.

V závěru jsme společně zhodnotili průběh dnešní hodiny, pocity žáků během vystoupení a zároveň jsme si poslechli postřehy diváků, kteří měli možnost jednotlivé situace bedlivě pozorovat. Opět jsme si prošli jednotlivé kostýmy a rekvizity. Shrnutí jsme si, co nám ještě chybí a co musí jednotliví žáci zajistit.

Žáci opět projevili svou iniciativu jak v hlavních rolích, tak v roli pozorovatelů. Nácvik probíhal hladce a bez sebemenších problémů.

- **Nácvik den třetí**

Na začátku jsme zopakovali scénku z předchozí hodiny. Následně jsme si společně přečetli druhou část scénáře nazvanou Noc – scénka 2 (viz Příloha č. 9). Opět jsem čtení doprovázela komentářem. Diváky se nyní stali žáci, kteří hrají v první části hry.

Během nácviku jsem si všimla, že žáci začínají být nesoustředění, proto jsem zařadila aktivitu *The night guard*. Děti si odpočinuly, ale k představení jsme se již nevrátili. Na úplném konci jsme si opět připomněli povinnosti ohledně kostýmů a rekvizit.

- **Nácvik den čtvrtý**

Poslední den nacvičování jsme se zaměřili na spojení obou částí dohromady. Závěrečná zkouška se konala den před premiérou našeho vystoupení. Myslím si, že to bylo velmi dobré, jelikož děti měly scénky v živé paměti. Celé představení jsme si vyzkoušeli v kostýmech a s připravenými rekvizitami.

Líbila se mi nápaditost dětí při vytváření rekvizit. Např. dívka představující vypravěče vytvořila pro svou postavu mikrofon z tenisového míčku a klacku. Na klacek si přilepila pomocnou kartičku jako nápovědu. Při nacvičování byly děti velmi zodpovědné. Scénky jsme dokázali několikrát zopakovat. Žáci chtěli být co nejlépe připraveni. Jelikož se jedná o mimoškolní aktivitu, bylo v některých dnech nacvičování složitější, protože ne vždy na kroužek přišly všechny děti.

PŘÍPRAVA NA HODINU DRAMATICKÉHO KROUŽKU		
Datum realizace	4. 10. 2023 (středa)	5. 10. 2023 (čtvrtek)
Počet žáků	12	12
Třída	4.–5. ročník	
Téma hodiny	Nácvik první části představení	
Cíl hodiny	Nacvičit první část vystoupení; upevňování vět ze scénáře	
Čas	50 min (13:15–14:20)	
Pomůcky	Kostýmy, myšlenkové bubliny, cedule <i>Museum</i> , klika, klíče, židle, barevné značky pro sochy, pomocné kartičky s texty postav	
ÚVODNÍ ČÁST (5–10 MIN)		
<p>a) Přivítání</p> <p>b) Úvodní básnička <i>Good afternoon, everyone!</i> <i>Are you ready for some fun? (Yes, we are)</i> <i>Give me five.</i> <i>Then sit down on the ground.</i> <i>Now, we are ready to have fun!</i></p> <p>a) Shrnutí průběhu dnešní hodiny</p>		
HLAVNÍ ČÁST (35–40 min)		
Název aktivity	Metodické poznámky	
1. Společné čtení scénáře	Každý se zaměří na čtení své postavy. Ostatní sledují čtený text ve scénáři.	
2. Nácvik první scény – Den	Děti, které v této části nemají žádnou roli, budou představovat diváky. Jeden z žáků bude mít za úkol ukazovat myšlenkové bubliny soch.	
ZÁVĚREČNÁ ČÁST (5–10 min)		
Závěrečné zhodnocení hodiny Připomenout dětem, co si mají přinést na další hodinu		
Reflexe vyučovací hodiny:		
Co se během vyučování osvědčilo (co fungovalo, z čeho jsem měla radost)?		
<ul style="list-style-type: none"> Bylo užitečné přečíst si scénář před začátkem nacvičování. Žáci si lépe spojili text se scénkou. V obou skupinách byly děti soustředěné a nácvik scény je zaujal. Nad scénkou v průběhu přemýšlely a na základě toho navrhovaly variace, které by v představení lépe fungovaly. 		
Jaké obtíže (překážky) se během vyučování vyskytly? Jak jsem reagovala?		
<ul style="list-style-type: none"> V této části jsem nevyskytly žádné obtíže. Hodina probíhala plynule. 		

Co bych příště udělala jinak?

- Vše, co jsem v této hodině udělala se mi pozitivně osvědčilo.

Jak reagovaly děti?

V závěru hodiny jsme si udělali společné zhodnocení. Reakce dětí, které mě zaujaly:

„Mohli byste mluvit víc nahlas, aby vám bylo lépe rozumět.“

„Nesmíte se otáčet zády k divákům, protože pak vám není rozumět.“

„Sochy by se neměly hýbat, aby bylo dobře poznat, kdy ožijí.“

10.4 Divadelní představení

Divadelní představení se uskutečnila v prostorách třídy, v níž byl kroužek po celou dobu realizován. Obě se konala ve stejný den. Před samotnou premiérou jsme měli dostatek času si obě představení vyzkoušet. Skupiny měly poprvé možnost vidět vzájemně svá vystoupení. Žáci mohli použít během hry pomocné kartičky s textem (viz Příloha č. 10). Na představení byli pozváni učitelé, rodiče dětí a žáci z prvního i druhého stupně. Závěrečného vystoupení se nezúčastnily všechny děti. Museli jsme na poslední chvíli improvizovat. Někteří žáci si zahráli dvojroli. Zde nám dobře posloužily pomocné texty.

Obě vystoupení se podařila a předčila mé očekávání. Scénáře pro obě skupiny byly totožné, pouze postavy soch byly odlišné. I přes to vznikla dvě originální vystoupení. Některé děti během vystoupení vnesly vlastní nápady, takže v průběhu představení dokázaly improvizovat. Žáky musím pochválit, že k divadlu přistoupili zodpovědně. Za velmi krátký čas se dokázali naučit své dialogy a posloupnost dílčích scének. Věřím, že žáci z jednotlivých lekcí získali nové zkušenosti a dovednosti z oblasti cizího jazyka.

11 Zásobník aktivit

Aktivity jsem v zásobníku rozdělila podle kritérií v daných situacích. U jednotlivých aktivit se nachází tabulka, ve které jsou popsány důležité informace, jako je cíl konkrétní činnosti, věk, časová náročnost, potřebné pomůcky a organizace. Dále následuje stručný popis průběhu aktivity a jednoduché pokyny v anglickém jazyce. V závěru každé aktivity zmiňuji název publikace či adresu webové stránky, ze které jsem se inspirovala nebo převzala danou aktivitu. Veškeré zdroje jsou podrobněji uvedeny v závěru diplomové práce.

11.1 Seznamovací aktivity

Aktivity z této oblasti jsem využila v první části kroužku. Jsou zaměřené především na uvolnění atmosféry a vzájemné poznání všech zúčastněných. Za vhodné považuji, aby se do činnosti zapojil také učitel, a to nejen při ukázce, ale i do celkové koncepce hry.

NAME AND MOVE

Cíl	Propojení jména s pohybem, pro lepší zapamatování jmen svých spolužáků.
Věk	6 (a více)
Čas	10–15 min
Pomůcky	/
Organizace	v kruhu
Zdroj	clanky.rvp.cz

Průběh aktivity:

Stojíme v kruhu tak, aby měl každý kolem sebe dostatek místa. Nejprve řekneme své jméno, které následně doplníme pohybem. Následující žák zopakuje jméno a pohyb předchozího a doplní ho o své jméno. Takhle pokračujeme až k poslednímu.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Say your name and make your favourite move or gesture. Now, say your friend's name and his/her favourite move. It's your turn.

ME TOO!

Cíl	Poznávání mezi žáky na základě vlastní charakteristiky za využití jednoduchých vět; soustředěný poslech a pohotová reakce.
Zaměření	Fráze: <i>Me too.</i> ; věty začínající slovním spojením: <i>I like, I am, I have</i>
Věk	7 (a více)
Čas	10–15 min
Pomůcky	/
Organizace	v kruhu
Zdroj	vlastní zpracování

Průběh aktivity:

Sedíme v kruhu. Každý o sobě řekne tři věty (jak se jmenuje, co má rád, kolik mu je let apod.). Ten, kdo mluví, bude stát uprostřed kruhu. Pokud děti mají připravenou stejnou větu nebo řečená věc je i jejich oblíbená, postaví se a řeknou: *Me too!* Postupně se uprostřed vystřídají všechny děti. Věta musí začínat *I (I like, I have, I am)*, abychom mohli použít odpověď *Me too.*

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Make a circle. Sit down. I will stand in the middle of the circle. Now, I will tell you three things about me. If you hear something that is the same for you – stand up and say: Me too. Now, (name) come to the middle of the circle and tell us three things about you.

Poznámky:

Pro odbourání obav a správné pochopení činnosti aktivitu začíná učitel. Pokud děti nebudou rozumět anglickému zadání, použijeme mateřský jazyk.

AUTOPORTRÉT

Cíl	Zjistit, co žáci rádi dělají ve svém volném čase.
Zaměření	Aktivizace slovní zásoby na téma smysly – watch, hear, eat, smell, think
Věk	7 (a více)
Čas	15 min
Pomůcky	papír, pastelky
Organizace	volně v prostoru
Zdroj	wholechildcounseling.com

Průběh aktivity:

Žáci nakreslí svůj obličej a jeho jednotlivé části nahradí obrázkem. Oči – na co se rády dívají, uši – co rády poslouchají, vlasy – čeho se bojí, nos – jak se cítí, rty – co rády jí, čelo – na co nejčastěji /momentálně myslí. Portréty vystavíme a necháme děti, aby si je prohlédly, mohou i hádat, kdo je kdo.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Show me your (mouth, eyes, ears, nose, hair, forehead). Show me (watch, hear, eat, smell, think).

What can we (watch, listen to/hear, eat, smell, think about)?

Here is a piece of paper. Draw a big head.

- a) Don't draw your eyes. Draw what you like to watch.*
- b) Don't draw your ears. Draw what you like to listen.*
- c) Don't draw your mouth. Draw what you like to eat.*
- d) Don't draw your nose. Draw how you feel.*
- e) Don't draw your hair. Draw what scared you.*
- f) Don't draw your forehead. Draw what are you thinking about.*

Poznámky:

Jednotlivé instrukce zadáváme postupně.

HANDSHAKES

Cíl	Pozdravit se s každým členem skupiny; práce s hlasem podle navozené situace.
Zaměření	Seznamovací fráze v anglickém jazyce
Věk	7 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	pomocné obrázky
Organizace	v prostoru
Zdroj	Drama Techniques (Alan Maley and Alan Duff)

Průběh aktivity:

Žáci se pohybují volně po prostoru. Když někoho potkají, usmějí se, potřesou si vzájemně rukou a řeknou: *Hello (Hi). My name is (name). Nice to meet you.*

Další varianta:

- a) Někam chvátáme, spěcháme (pohybujeme se rychleji a mluvíme rychleji).
- b) Kolem nás je velký hluk, musíme mluvit hodně nahlas.
- c) Mluvíme pouze potichu.
- d) Mluvíme pozpátku (v cizím jazyce je tato varianta velmi náročná).

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Move around the classroom. When you meet somebody, smile, shake your hands, and say: „Hi (Hello). My name is (name). Nice to meet you. “

When I clap my hands, you will stop.

- a) *Now, we are in hurry. Move faster and speak faster. (picture of school bell and clock)*
- b) *Now, we are on the street. There are cars, a lot of people and lots of noise. (picture of street)*
- c) *Now, we are in the library. We will speak quietly. (picture of library)*
- d) *Now, we are on a new planet. The name of the planet is Rob. There are robots on this planet. We will speak like robots. (picture of planet)*

WHO AM I?

Cíl	Záměrná interakce mezi žáky; uhodnout minimálně tři zvířata.
Zaměření	Slovička zaměřená na téma zvířata a jejich následné využití v jednoduchých větách
Věk	7 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	obrázky a zvuky zvířat, lepicí papírky, fixy
Organizace	v kruhu, volný pohyb po prostoru
Zdroj	zspkraliky.cz

Průběh aktivity:

Sedíme v kruhu. Každý na papírek napíše své oblíbené zvíře. Svůj papírek nikomu neukazuje. Papírek nalepí na čelo svého spolužáka po pravé/levé ruce. Poté se žáci postaví a chodí po prostoru. Pokud se setká dvojice, děti se domluví, kdo z nich začne. Pomocí tří slov popisují zvíře tak, aby druhý přišel na to, co má nalepené na čele. Pokud někdo uhodne své zvíře, přijde za učitelem a ten mu nalepí na čelo další lísteček. Žáci mají za úkol nasbírat alespoň tři zvířata. Kdo má tři uhodnutá zvířata, sedne si a čeká na ostatní.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

- *What animal is it?*

Make a circle. Sit down. I will give you a sticky note. Now, write the name of animal on the sticky note. Don't show it to anyone. Choose somebody and put the sticky note on his/her forehead. Stand up. Now, you will move around the class. If you meet somebody you will ask: Who am I?

You can use 3 words to describe the animal (monkey – jumping, bananas, long tail). Now you try to find the right animal. If you find the right animal, you will go to me, and I will give you another stick note with the animal. You must find three animals. If you find three animals, you will sit down and wait for the others.

Poznámky:

Před samotným začátkem je důležité aktivovat slovní zásobu daného tématu.

11.2 Warm up

V této části se nachází činnosti, které jsou přínosné pro aktivizaci žáků před samotným začátkem hodiny. U některých aktivit je důležitá ukázka za spolupráce alespoň jednoho člena skupiny. Dále je možné většinu z nich využít pro vzájemné poznání a upevňování vztahů ve skupině. Aktivity se také osvědčily jako přechodné či průpravné činnosti.

ALPHABETICAL ORDER

Cíl	Jednoduchá pomoc žákům zapamatovat (zopakovat) si jména svých spolužáků.
Zaměření	Otázka: <i>What is your name?</i>
Věk	7 (a více)
Čas	5–10 min
Pomůcky	/
Organizace	v řadě
Zdroj	Drama and Improvisation (Ken Wilson)

Průběh hry:

Žáci mají za úkol seřadit se podle abecedy. Pokud se někoho chtějí zeptat na jméno, použijí otázku: *What is your name?*

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Make a row. Now, make a row alphabetically by the first letter of your name.

CATCH IT!

Cíl	Aktivace představivosti žáků s využitím jednoduché improvizace.
Věk	6 (a více)
Čas	10 min
Pomůcky	/
Organizace	v kruhu
Zdroj	Drama Techniques (Alan Maley and Alan Duff) – inspirace aktivitou Catch the ball

Průběh aktivity:

Uděláme kruh. Učitel v dětech aktivuje představu, že v ruce drží např. žabu. Poté vybere jednoho z nich a žabu mu „hodí“. Dané dítě musí žabu chytit tak, jako by ji chytalo doopravdy. Následně ji „položí“ na zem a vymyslí si jinou věc, kterou „hodí“ někomu dalšímu.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Make a circle. I have a big frog in my hands. Can you see it? I throw the frog to (name). Catch it like you would catch a real one. Put it on the floor. Throw something else.

DOOR WINDOW

Cíl	Procvičení pojmenování věcí kolem nás; aktivace skupiny.
Zaměření	Slovní zásoba v oblasti školní třída
Věk	7 (a více)
Čas	5 min
Pomůcky	/
Organizace	Učitel stojí před žáky tak, aby na něj všichni dobře viděli.
Zdroj	Drama and Improvisation (Ken Wilson)

Průběh hry:

Učitel si stoupne před žáky. Žáci stojí tak, aby každý dobře viděl na učitele. Učitel ukáže na pět (šest) věcí v místnosti. Žáci pojmenovávají anglicky věci, na které učitel ukazuje (pro větší zábavu řekne dětem, aby slova křičely / mluvily potichu). Několikrát se opakuje, kdy učitel na věci ukazuje pokaždé v jiném pořadí. Poté učitel ukazuje na stejné věci, ale žáci musí zakřičet jiné slovo, než učitel ukazuje (např. když učitel ukazuje na dveře, žáci musí zakřičet okno).

Základní pokyny v anglickém jazyce:

What is that?

Now, I will point to something. Don't say the name of the thing I am pointing to. Say a different word.

Poznámka:

Společně se srozumitelným vysvětlením pravidel je důležitá názorná ukázka.

I WALK LIKE ...

Cíl	Využití prostoru; přesná a rychlá reakce na změnu; soustředění na vlastní pohyb.
Věk	7 (a více)
Čas	10 min
Pomůcky	/
Organizace	pohyb volně po prostoru
Zdroj	vlastní zpracování

Průběh aktivity:

Děti se rozejdou po prostoru a učitel jim dává pokyny, jak se mají pohybovat, např. jako doma, na návštěvě, ve škole, na výletě, ... Při hře by děti měly být potichu, vyhýbat se ostatním hráčům a soustředit se na vlastní chůzi.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Move around the classroom. Don't touch anyone. Don't speak. Focused on your own walk.

- *Walk like a giraffe.*
- *Walk like a rabbit.*
- *Walk like a crab.*
- *Walk like a crayfish.*
- *Walk like an old grandma or grandpa.*
- *Walk like a baby.*
- *Walk like you walk at home.*
- *Walk like a lazy boy or girl.*
- *Walk like you are lost in the dark forest.*
- *Walk like you have broken your leg.*
- *Walk like a witch.*
- *Walk like a robot.*

THE MIRROR

Cíl	Rozvoj koncentrace a předvídání, jaký pohyb bude následovat.
Věk	7 (a více)
Čas	10 min
Pomůcky	/
Organizace	ve dvojicích naproti sobě
Zdroj	Drama Techniques (Alan Maley and Alan Duff) – inspirace aktivitou <i>Mirror hands</i>

Průběh aktivity:

Vytvoříme dvě řady naproti sobě. Jedna strana představuje „zrcadlo“ a druhá „někoho, kdo stojí před zrcadlem“. „Zrcadlo“ se snaží plynule napodobit pohyby pozorovatele.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Make a row. The first row will be here, and the second row will be opposite the first one. You are the mirror, and you are the person who is looking to the mirror. Mirror does everything that the person does. I will tell you what to do.

- you are angry, wave good-bye, raise your right hand, touch your left toe, smile, turn around, you are happy, you are sad, you have got a funny face*

Now, move slowly and make your own moves.

Poznámky:

Společně s vysvětlením je důležitá názorná ukázka.

PANTOMIME CHINESE WHISPERS

Cíl	Kreativně a přesně využít pantomimu k charakteristice zadaného slova.
Zaměření	Správná výslovnost slov
Věk	7 (a více)
Čas	15 min
Pomůcky	/
Organizace	po skupinách v řadě
Zdroj	vlastní zpracování

Průběh aktivity:

Hráči se rozdělí do několika skupin nebo můžeme hrát všichni společně (záleží na počtu dětí). Stoupnou si do zástupu. Prvnímu z nich učitel pošeptá věc, kterou má zahrát, ukázat (např. zvíře: pes, kočka, medvěd, čáp, profesi: učitel, kuchař, policista, dirigent, věc: klavír, housle, židle apod. – je dobré, když má učitel připravené zadání na lístečcích). První hráč poté poklepe na rameno hráče před ním, ten se k němu otočí, a právě tyto dva si věc ukáží pantomimou. Hráči nemluví. Pouze, pokud si hráč myslí, že poznal, o co se jedná, zvedne ruku nebo jinak naznačí, že uhádl. Tímto přebírá štafetu a stejnou věc ukáže další osobě v řadě. Takto se pokračuje až do konce.

Poslední žák vysloví nahlas slovo, které si myslí, že bylo předváděno.

Další varianta:

Žáci čtou slova z lístečků sami. Na konci zjistíme, zda si žáci slovo správně přeložili.

Pokyny v anglickém jazyce:

Make a row. I will whisper one word to the first child. Touch the shoulder of your friend. Mime the word. Pass it to the next one. The last player tells us the word.

11.3 Working with the voice

Práce s hlasem je pro dramatickou výchovu velmi důležitá. V souvislosti s cizím jazykem je důležitá správná výslovnost a přízvuk, který je od našeho mateřského jazyka odlišný. Jednotlivé aktivity je vhodné zařadit do hlasových rozcviček.

TONE OF THE VOICE CARD

Cíl	Nácvik změny hlasu podle situace.
Zaměření	Slovíčka související s pocity
Věk	7 (a více)
Čas	10–20 min
Pomůcky	kartičky s větami
Organizace	v kruhu; jednotlivci vystoupí před ostatní tak, aby je bylo dobře vidět a slyšet
Zdroj	Drama Techniques (Alan Maley and Alan Duff) – inspirace aktivitou Changing voices

Průběh aktivity:

Před začátkem aktivity je důležité aktivovat slovní zásobu v této oblasti. Společně bychom si vyzkoušeli různé nálady (pocity).

- *happy, angry, shocked, sleepy, scared, shy, tired, sad, excited, confused, friendly, hungry, thoughtful etc.*
- a) kartičky s obrázky – napodobujeme výraz + vždy pojmenuji obrázek slovně
 - b) slova – řeknu slovo a děti si stoupnou k obrázku
 - c) napsaná slova – přiřazujeme napsaná slova k obrázkům

Žáci dostanou větu napsanou na papíře. Každý větu přečte. Společně si předvedeme nebo řekneme význam věty. Následně si každý vybere, jakým způsobem větu přečte (vesele, smutně, našťavaně apod.) Úkolem ostatních je uhodnout, který způsob si jedinec vybral. Pokud si žáci nejsou jistí, jak situaci pojmenovat, mají k dispozici kartičky, které jsme využili v průpravném cvičení.

Pokyny v anglickém jazyce:

This is your sentence. (Name), read the sentence. Show us, what the sentence means.

One child: Now, read the sentence with some emotion.

The others: Listen. Guess which tone of voice your friend is using (angry, serious, silly, bored, tired etc)

WHAT TIME IS IT?

Cíl	Nácvik správné intonace; přidání emoce do rozhovoru.
Věk	9 (a více)
Čas	10–15 min plus
Pomůcky	pomocné kartičky s rozhovory
Organizace	pět žáků v řadě
Zdroj	Drama Techniques (Alan Maley and Alan Duff)

Průběh aktivity:

Při prvním setkání s aktivitou použijeme pomocné kartičky, ve kterých je rozhovor barevně odlišený.

1. Věty přečteme, abychom zjistili, zda žáci zadání rozumí.
2. Snažíme se do rozhovoru přidat emoce.

Vybereme pět žáků, kteří udělají řadu.

První žák: *What time is it?*

Druhý žák: *What?*

První žák: *What time is it?*

Druhý žák: *I don't know.*

První žák: *Well, ask him/her!*

Druhý žák: *What time is it?*

Třetí žák: *What?*

A takhle postupujeme až ke čtvrtému žákovi, který se ptá pátého žáka.

Čtvrtý žák: *What time is it?*

Pátý žák: *It is half past ten.*

Čtvrtý žák: *Thank you.*

Čtvrtý žák posílá zprávu dál, až se informace o čase dostane k prvnímu žákovi.

Další varianta:

S další skupinou pěti žáků použijeme novou otázku (např. *What is his/her your name?*).

Pokyny v anglickém jazyce:

Five children make a row. You are blue (first children). You are green (second children). You are red (third children). You are purple (forth children). You are orange (fifth children). Read the sentences with your color. Read it again with some emotion. Choose five children.

11.4 Aktivity sloužící k odreagování

Tyto aktivity je vhodné zařadit ve chvíli, kdy děti začínají být nesoustředěné. Děti nemusí tolik přemýšlet a aktivity plní převážně funkci zábavnou.

WHO IS THE UNDER THE BLANKET?

Cíl	Prostorové vnímání; výběr a správné označení žáka, který je ukrytý.
Věk	5 (a více)
Čas	10 min
Pomůcky	obrázek jezevce, deka
Organizace	v kruhu; volný pohyb po prostoru
Zdroj	theresehoyle.com

Průběh aktivity:

Hráči chodí po prostoru, mohou měnit styl chůze (zpomalit, zrychlit apod.). Učitel po chvíli řekne „stop“ a při tomto signálu musí hráči zastavit a zavřít oči. Učitel si vybere jednoho hráče jako „jezevce“, kterého pohladí, hráč si následně klekne na zem. Učitel ho přikryje dekou tak, aby nebyl vidět, a ostatním dá signál k tomu, aby otevřeli oči. Společně hádají, který „jezevec“ se pod deku skryl.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Do you know what a badger is? It is an animal. It lives in the forest. You can see it in the Czech forest too. It has a black and white stripe on its head.

You will walk around the class. When I say BADGER, you stop moving. Now close your eyes.

I will choose a badger and hide it under the blanket. Because badgers live in the hole. Now open your eyes. Who is the badger? Who is under the blanket?

MAKE A KNOT

Cíl	Vzájemná spolupráce a domluva ve skupině.
Věk	8 (a více)
Čas	10–15 min
Pomůcky	/
Organizace	v kruhu
Zdroj	studijni-svet.cz

Průběh aktivity:

Postavíme se do kroužku, zavřeme oči a předpažíme ruce. Až se řekne teď, všichni půjdou směrem dopředu a budou se snažit chytit ruku některého ze svých spolužáků. Poté, co každý bude držet něčí ruku, můžou všichni otevřít oči. Vznikne nám jeden veliký uzel. Každý pošle signál (zmáčkne ruku toho, koho drží, signál by se mu měl vrátit). Jestli všichni dostanou signál, můžeme začít hrát. Hra spočívá v tom, že se snažíme rozmotat uzel, který jsme si mezi sebou vytvořili.

Pokyny v anglickém jazyce:

Get into two groups. Make a circle. Stretch arms forward and go closer. Close your eyes and listen to me. Hold someone else hand. Open your eyes. Now try to untangle the knot and make a circle.

Find somebody's hand!

Maybe it's your friend.

It's easy to be caught.

Make a knot!

11.5 Smyslové vnímání

Aktivita jsou zaměřené na jednotlivé smyslové orgány nebo na jejich spojení.

THE HEART

Cíl	Soustředěné pozorování; spolupráce v řadě.
Zaměření	Fráze: Yes, I have. / No, I haven't.
Věk	9 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	srdce (jakýkoli jiný předmět), papíry, pastelky
Organizace	v kruhu, v řadě
Zdroj	vlastní zpracování

Motivace:

Na začátku jsem srdce schovala do batohu. Děti postupně chodily a každý z nich sáhl do batohu a snažil se pomocí hmatu poznat, co se v něm skrývá. Následně své nápady nakreslily na papír. Společně jsme poté porovnali reálný předmět s kresbou žáků.

Průběh aktivity:

Hráči stojící vedle sebe si za zády předávají srdce, hráč uprostřed je pozorně sleduje. Žák řekne: *Stop*. Vybere si jednoho žáka z řady a položí mu otázku: *Have you got the heart?* Tázaný hráč musí ukázat obě ruce. Pokud oslovený hráč srdce má, vymění se s hráčem, který srdce našel. Pokud zvolil spolužáka „bez srdce“, hra pokračuje dál.

Příklad:

Žák řekne: *Stop*.

Přistoupí k žákovi, o kterém si myslí, že drží srdce. Zeptá se ho na otázku: *Have you got the heart?*

Tázaný žák odpoví: *Yes, I have. / No, I haven't.*

Základní pokyny v anglickém jazyce:

I have a bag. Come here. Put your hand into my bag. What is in my bag?

Make a row. This is the heart. I will give you the heart. You will pass the heart behind your back.

I need one child. (Name) come here and look on the row.

Passing the heart. When (Name) says stop, you will stop passing the heart. You guess who has got the heart.

BLIND WALKER

Cíl	Sluchové vnímání; budování důvěry mezi členy skupiny.
Zaměření	Fráze: <i>Come here.</i>
Věk	8 (a více)
Čas	10 min
Pomůcky	šátek
Organizace	v kruhu
Zdroj	Drama Techniques (Alan Maley and Alan Duff)

Průběh aktivity:

Hráči si stoupnou do kruhu. Jeden hráč má zavázané oči a ostatní hráči ho posílají po kruhu od jednoho ke druhému tak, že si nevidící hráč stoupne před jiného hráče a ten ho jemně, ale pevně nasměruje dotykem dlaněmi na zádech. Když nevidící dojde k hráči přes kruh, ten ho zastaví tím, že ho chytí za ramena, otočí ho a pošle opět jinam přes kruh. Nevidící hráč musí být vždy zastaven jiným hráčem, nesmí narazit. Kontakt musí být jemný, ale pevný.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Make a circle. Who wants to be in the middle of the circle? I will blindfold you. Somebody says Come here. Follow the voice. When she/he comes to you, catch him/her! Now turn he/she to somebody who says Come here.

DRAW THE NIGHT GUARD

Cíl	Soustředěný poslech a správné doplnění siluety.
Zaměření	Slovička lidské vlastnosti; jednoduchý popis osoby
Věk	9 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	papír se siluetou postavy, pastelky, tužky, kartičky s vlastnostmi
Organizace	v menších skupinách
Zdroj	vlastní zpracování

Průběh aktivity:

Nejprve si vysvětlíme slovo *night guard* (noční hlídač v muzeu). Do každé skupiny dáme papír se siluetou postavy a psací potřeby (pastelky, tužky). Jedná se o kresebný diktát. Žáci podle popisu učitele doplňují postavu. Jako první se zaměříme na vizuální stránku. Poté žáci budou společně přemýšlet o tom, jaké jsou vlastnosti hlídače v muzeu. Na papírcích budou napsaná slova, která umístíme uprostřed kruhu a společně si vysvětlíme jejich význam. Následně žáci přiřadí svému hlídači vlastnosti, které jim přijdou vhodné.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

I know one night guard. I will describe him to you. Listen and draw.

Description: His name is Larry. Larry is the night guard at the Museum. He has a wonderful, new blue uniform with shiny golden buttons. He is wearing a hat which is the same colour as the uniform. He has got a flashlight in the right hand. He is wearing black shoes. He has got blue eyes, and he is smiling.

qualities: clever, strong, talkative, fast runner, friendly, helpful

Now, think about some qualities of night guards. Are they clever or stupid? Strong or weak?

Quiet or talkative? Slow or fast runners? Friendly or unfriendly?

Now, we know how the night guard looks like.

- *What does the museum guard do at the museum?*
 - *He takes care about statues during the night.*

Variace: DRAW THE MUSEUM GUID

THE NIGHT GUARD

Cíl	Hlídač musí uhlídat klíč, který se mu sochy snaží nenápadně sebrat; příprava na vystoupení.
Zaměření	Věty: <i>I am so tired. I need a nap. We would like to look outside. We need the key.</i>
Věk	7 (a více)
Čas	20 min
Pomůcky	židle, šátek, pěnová žížala (jiný měkký předmět), klíče
Organizace	v půlkruhu, jeden žák sedí na židli uprostřed půlkruhu
Zdroj	Beginning Drama (Joe Winston and Miles Tandy) – inspirace aktivitou Keeper of the Keys

Průběh aktivity:

Zvolí se jeden hráč. Ten bude sedět na židli se zavázanýma očima a bude hlídat klíče od muzea, které jsou položené na zemi kousek před ním. V ruce má papírovou ruličku nebo pěnovou žížalu představující baterku. Ostatní jsou sochy, které se postáváním v muzeu nudí, a tak se rozhodly, že se vydají za dobrodružstvím. Úkolem soch je vzít hlídači klíče. Ten se je snaží zastavit pomocí „baterky“ tím, že je zasáhne. Zasažená socha se vrací zpět do půlkruhu. Naopak socha, které se podařilo klíče vzít, se stává nočním hlídačem.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

(Name), sit on the chair. You are the night guard. You must guard the keys. This is your flashlight. There are the statues around you. They want the keys because they would like to go out from the museum. I will blindfold you.

The night guard: I am so tired. I need a nap.

Statues: We would like to look outside. We need the key.

The night guard hold the keys in his hand. When the statues say We need the key. The night guard will drop the key on the floor. Statues will try to get the key.

11.6 Spolupráce a improvizace

V těchto aktivitách se zaměřujeme na spolupráci jak ve skupině, tak ve dvojicích. Činnosti jsou propojené s improvizací, v některých případech i s pantomimou.

SOCHA A SOCHAŘ

Cíl	Vytvořit sochu podle zadání
Věk	7 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	papírky s různými tématy
Organizace	ve dvojicích
Zdroj	Beginning Drama (Joe Winston and Miles Tandy) – inspirace aktivitou <i>Sculp your Partner</i>

Průběh aktivity:

Nejprve si děti udělají dvojice a dohodnou se, kdo bude socha a kdo sochař. Hráč, který představuje sochaře, dostane zadání, co má vytvořit ze své sochy. Zadání bude napsané na papírku (v anglickém jazyce). Socha ovšem zadání nezná. Hráč, který sochu představuje, musí stát bez mluvení a uvolněně, aby s ním sochař mohl manipulovat a vytvořit zadanou věc nebo téma. Po ukončení aktivity si žáci vymění role.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Now we are in the museum. There is a statue exhibition in the museum today. One of you will be a sculpture and the second one will be a statue. Who is a sculpture? What is a statue?

- *What does the statue do?*
- *What does the sculpture do?*

The sculpture will choose a piece of paper with topic and create the statue. The statue doesn't know what it is. Statue is relaxed and doesn't move. Now make pairs.

Are you ready? Sculptures change your piece of paper with other sculpture. Now, try to find the right statue with the topic which is write on the paper.

Další varianta:

Sochař se sochy nedotýká, ale doprovodnými pohyby ji „vymodeluje“ do správné podoby.

THE MUSEUM GUIDE

Cíl	Připravit a napsat jednoduchou charakteristiku postavy.
Věk	7 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	papír, psací potřeby, obrázky
Organizace	v kruhu, ve dvojicích
Zdroj	vlastní zpracování

Průpravná aktivita:

Zůstaneme v kruhu a žáci se posadí. Máme připravené čtyři obrázky. Na obrázku může být cokoli děti napadne – zvíře, pohádková nebo filmová postava apod. Společně si zkusíme postavy popsat.

Pokyny v anglickém jazyce:

Sit down. Look at the picture. Who is it? / What is it?

Questions:

- *What is she/he/it wearing?*
- *What is her/his superpower?*
- *Where does she/he/it live?*

Průběh aktivity:

Žáci vytvoří dvojice. Jeden z dvojice bude socha a druhý průvodce. Socha má za úkol stát v pozici, která je vlastní pro postavu, kterou si žák vybral. Úkolem průvodce je představit ostatním postavu. Žáci se snaží poznat, o jakou postavu se jedná. Hádáme až po dokončení průvodcova výkladu. Žáci si vymění role.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Has everyone got piece of paper? Has everyone got a pencil? Very good. Now, think about a statue which you would like to create. It could be movie character, your favourite food, thing etc. Are you ready? Take the paper and write five sentences to describe the statue.

She/He/It has got _____.

Her/His/ Its name is _____.

Her/His/Its favourite food is _____.

She/He/It is _____.

(pomocné začátky vět napíšeme na tabuli)

Make pairs. Number one – you are statues. Number two – you are the museum guide.

Create your statue from your partner.

Who wants to start?

Museum guide, read the sentences about this statue. Don't read the name of the statue.

The others: Find out what is it?

ŽIVÉ PEXESO

Cíl	Spolupráce ve dvojicích; vymyšlení společného signálu.
Věk	8 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	/
Organizace	ve dvojicích
Zdroj	cedu.cz

Průběh aktivity:

Vyberou se dva hráči pexesa a jdou za dveře, ostatní jsou kartičky pexesa, které utvoří dvojice. Každá dvojice si vymyslí společný pohyb, zvuk apod. (udělají dřep, zazpívají první slova známé písničky, napodobí zvíře, řeknou hlášku z filmu apod.) Důležité je, aby oba udělali to samé. Potom se hráči zamíchají a rozestaví stejně jako pexeso (v prostoru mohou být uspořádaně i neuspořádaně). Přijdou hráči, kteří byli za dveřmi, stříhnou si. Ten, kdo vyhraje, „otočí“ kartičku a hledá dvojici. Žáci si volí jednotlivé kartičky pomocí věty: „Turn over (name).“ „Pexesová kartička“ po vyvolání ukáže, co si s partnerem připravila. Vyhrává hráč, který má nejvíce uhádnutých dvojic.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Let's play find a pair (in Czech pexeso). We need two players. Go away and we will call you back. Now, make a pair. Think about the same sound, word, or move. Now, change places. Come back! These are cards. Now, choose one card. Try to find the same card.

Poznámka:

Je lepší, když dvojice netvoří nejlepší kamarádi (příliš nápadné).

ŽIVÉ OBRAZY

Cíl	Aktivace představivosti žáků s využitím jednoduché improvizace na známé téma.
Věk	9 (a více)
Čas	15–20 min
Pomůcky	připravené dvojice
Organizace	ve dvojicích
Zdroj	zspkraliky.cz

Průběh aktivity:

Hráči vytvoří dvojice a tvoří živé obrazy bez přípravy. Učitel vždy řekne dvojici téma, které je námětem na živý obraz a počítá do deseti. Hráči naváží oční kontakt a bez mluvení obraz vytvoří. Hráči zůstanou chvíli ve štronzu, následují další živé obrazy, např. strom a jablko, váza a kytka, meč a štít, víno a pohár, prst a prstýnek, stůl a židle apod.

Pokyny v anglickém jazyce:

Make pairs. Listen to me. I will tell you two words for example apple and tree. One of you will be an apple and the other one will be a tree. I count to ten. Don't speak and use only your bodies.

Další varianta:

Průběh aktivity:

Žáci vytvoří skupiny. Každá skupina má za úkol ztvárnit živý obraz na zadané téma. Učitel zadá téma a děti mají dvacet sekund, aby vytvořily obraz. Živý obraz pak učitel nechá ožít na určený signál (tlesknutí, dotknutí se jednoho z žáků apod.) Následuje další část, kdy se na tlesknutí obraz začne pohybovat, ale nemluví. Dalším krokem je spojení pohybu s mluvenou řečí.

Pokyny v anglickém jazyce:

Make groups. Listen to me. Don't speak and make a picture with your bodies. You have 20 seconds to do it. Topics: swimming pool, restaurant, museum, school, home etc.

- 1. Move, but don't speak.*
- 2. Speak and move.*

11.7 Práce s frázemi/jednoduchým textem

Aktivity jsou zaměřené na práci s textem. Před prací se samotným textem se soustředíme na práci se slovy. Na ni se soustředíme v předchozích činnostech.

WHO IS TALKING?

Cíl	Správně přečíst napsanou větu; poznat hlas člena skupiny.
Věk	7 (a více)
Čas	10 min
Pomůcky	kartičky s větami
Organizace	v řadě, jeden žák stojí před řadou otočený zády
Zdroj	vlastní zpracování

Průběh aktivity:

Dva žáci se otočí zády ke svým spolužákům. Učitel vybere jednoho žáka a dá mu papírek s větou. Žák má za úkol větu přečíst tak, aby nebylo jednoduché poznat, kdo větu četl.

Základní pokyny v anglickém jazyce:

Make a row. (Name) come here. Turn and don't look. Somebody will read the sentence. Guess who it is.

DAY VS NIGHT AT THE MUSEUM

Cíl	Spolupráce ve dvojicích; příprava na vystoupení.
Zaměření	Správná výslovnost při čtení vět
Věk	9 (a více)
Čas	15–30 min
Pomůcky	kartičky s větami
Organizace	v kruhu, práce ve skupině
Zdroj	vlastní zpracování

Průpravná aktivita: Kartičky s větami, které říkají sochy

Žáci pracují ve dvojicích. Každá dvojice dostane jeden proužek papíru s větou a pokusí se ji přečíst. Učitel obchází dvojice a kontroluje výslovnost, případně pomáhá pochopit význam věty. Pokud je daná věta pro žáky příliš jednoduchá nebo jsou hotovi dříve než ostatní, dáme jim jinou. Žáci si věty mezi sebou vymění.

Pokyny v anglickém jazyce:

Take one piece of paper and find your pair. I will give you a sentence. Read it with your friend/partner.

Průběh aktivity:

Nejprve si společně projdeme jednotlivé věty a vyzkoušíme si jejich výslovnost s emocemi, které se k dané větě hodí.

Den:

Rozdělíme se na dvě skupiny. Jedna skupina bude představovat sochy a druhá bude představovat návštěvníky v muzeu. Každé z dětí bude mít na papírku napsanou svou myšlenku, kterou mohou vyslovit pouze tehdy, když v jejich blízkosti nebude žádný návštěvník. Děti se v rolích vystřídají.

Noc:

Rozdělíme se na dvě skupiny. Jedna skupina bude představovat sochy a druhá skupina bude představovat noční hlídače. Každé z dětí bude mít na papírku napsanou svou myšlenku, kterou může vyslovit pouze v tu chvíli, až v jeho blízkosti nebude žádný noční hlídač. Děti se v rolích vystřídají.

Pokyny v anglickém jazyce:

- *What is happening at the museum during the day?*
- *What are the statues thinking during the day at the museum?*

Day (sun):

MY LEGS HURT.

I'M SO TIRED.

WHAT A FUNNY FACE.

OH, THAT'S A NICE DRESS/SKIRT/T-SHIRT.

I HATE STANDING HERE ALL DAY.

OH DEAR, SO MANY VISITORS TODAY!

STOP LOOKING AT ME!

I CAN'T MOVE!

Make two groups. You are statues and you are visitors. Statues don't move. Visitors are looking at the statues. When the statue is alone, it will say the sentence on the paper. Be careful. The visitors can't hear you!

Night (moon):

- *What is happening at the museum during the night?*
- *What are the statues talking about during the night at the museum?*

I CAN MOVE NOW!

NOW, IT IS MUCH BETTER.

OOH, I CAN SIT DOWN.

I FEEL SO GOOD.

a. *HOW WAS YOUR DAY?*

b. *IT WAS FINE, BUT IT IS MUCH BETTER NOW.*

I WOULD LIKE TO LOOK OUTSIDE.

I WANT TO LEAVE THE MUSEUM.

Make two groups. You are statues and you are night guards. Statues don't move. Night guards guard the statues. When the statue is alone it will say the sentence on the paper. Be careful. The night guards can't hear you!

SHORT SKETCHES

Cíl	Postupné seznámení žáků s větami, které se následně vyskytují ve scénáři; předvedení pomocí pantomimy.
Zaměření	Správná výslovnost; pochopení významu
Věk	8 (a více)
Čas	25 min
Pomůcky	kartičky s větami
Organizace	práce ve dvojicích
Zdroj	vlastní zpracování

Průběh aktivity:

Řekneme dětem, aby si ve dvojicích připravily krátkou scénku, která objasní význam věty. Jedná se o věty ze scénáře. Vyučující začne, ukáže příklad na vybrané větě. Mezitím, co si děti připravují své scénky, učitel je obchází a případně nabídne svou pomoc. Když je některá dvojice připravená, tajně učiteli scénku předvede, aby se ujistil, že větu žáci pochopili správně. Rychleji pracující dvojice mohou dostat další větu. Každá dvojice předvede svou nacvičenou scénku. Ostatní děti ji sledují a snaží se uhodnout význam věty.

Pár pravidel pro tuto aktivitu:

Poté, co dokončí svou scénku, se dvojice ukloní (abychom věděli, že skončili) a ostatní jim věnují potlesk. Po ukončení všech scének postupně zkusíme vyslovit jednotlivé věty (2x za sebou) a následně je předvedeme, každá skupinka po svém (každý může mít jiný nápad, jak danou situaci předvést).

Nyní to zkusíme opačně. Jedna skupina si vybere nějakou situaci (větu), která zde zazněla. Tu předvede (napodobí to, co předváděla daná skupina). Ostatní se snaží pohyb (scénku) pojmenovat.

Pokyny v anglickém jazyce:

Now, read the sentence again and prepare a short sketch. Sit down everybody. Who wants to start? We will try to find out what is it. Don't say it until the end. After your sketch, take a bow, and we will give clap hands. Now, chose one sketch which you remember and show us. Not your sketch, somebody else's. We will try to guess the right sentence.

12 Závěrečné zhodnocení kroužku

12.1 Závěrečné zhodnocení kroužku z pohled žáků

Pro závěrečné zhodnocení kroužku žáky jsem využila formu jednoduchého dotazníku určeného dětem. Dotazník obsahuje čtyři věty, které žáci doplňují podle svého přesvědčení, a jednu otevřenou otázku, kterou zodpovídají stejným způsobem. U poslední otázky uvádějí důvod své odpovědi, abych získala zpětnou vazbu. Společně jsme si přečetli jednotlivé otázky, ale neodpovídali jsme na ně, aby žáky neovlivnily odpovědi ostatních a vyjádřili svůj vlastní názor. Vyplněný dotazník žáci přinesli na další hodinu.

Věty pro doplnění:

1. Na kroužek jsem se přihlásil/přihlásila, protože

- Vybrané odpovědi žáků:

Jsem se chtěl naučit anglicky.

Protože mě baví mluvit anglicky.

My mom told me that I must have activities so I chose this.

2. Na kroužku se mi líbilo

- Vybrané odpovědi žáků:

Hrát hry.

Everything.

Sochy a na tý chodbě to běhání.

3. Na kroužku bych změnil/změnila

- Vybrané odpovědi žáků:

Aby tam kluci nezlobili.

Nothing.

Ještě víc používat tu angličtinu.

4. Na kroužku se mi pracovalo

- Vybrané odpovědi žáků:

Když jsem byla s čtvrtáčkama, tak se mi pracovalo dobře.

Někdy dobře někdy ne.

Dobře.

5. Na kroužku jsem se naučil/naučila

- Vybrané odpovědi žáků:

Naučila jsem se slovíčka, které jsem neznala.

Anglická slovíčka a scénář.

Pracovat s páťáčkama.

Nothing much (I already knew everything) (no offense).

Otevřená otázka:

6. Přihlásil/přihlásila by ses na kroužek znovu? Proč?

- Vybrané odpovědi žáků:

Yes (because it's fun).

Nepřihlásila, protože mě moc nebaví angličtina.

Ano, aby jsem se naučila víc anglicky abych mohla cestovat.

Jo protože mi to vyplní čas před dalším kroužkem a chci se vzdělávat abych mohla cestovat.

Ano, protože mě to bavilo.

12.2 Závěrečné zhodnocení z mého pohledu

Celkově tento kroužek dramatické výchovy hodnotím jako velmi úspěšný s přínosem mnoha pozitivních výsledků. Pro mě jako *učitele* byl obohacující a inspirativní zkušeností. Od samého počátku bylo důležité vytvořit prostředí, ve kterém se žáci cítili pohodlně a motivovaní. Hry a aktivity zaměřené na seznámení a tvorbu příjemné atmosféry se ukázaly jako velmi účinné, i když se žáci mezi sebou většinou znali. Bylo skvělé pozorovat, jak se děti během těchto aktivit sbližují a vytvářejí si mezi sebou důvěru.

Průprava na vystoupení byla dalším důležitým krokem v našem kroužku. Společné vytváření scénáře s dětmi bylo nejen zábavné, ale také velmi přínosné. Tento proces nám umožnil využít jejich fantazii a kreativitu, což vedlo k větší motivaci a zapojení všech členů.

Během nácviку představení děti prokázaly velkou míru odpovědnosti a nasazení. Rozdělení rolí, příprava kostýmů a rekvizit a společné plánování scének byly chvílemi, kdy děti ukázaly svou tvořivost a schopnost spolupráce. I když se někdy potýkaly s nesoustředěností nebo absencí některých členů, vždy jsme dokázali najít způsob, jak pokračovat a zlepšovat se. Bylo pro mě obzvláště motivující vidět, jak si děti z každé lekce odnášejí nové dovednosti a jsou schopné si je zapamatovat a využít v následujících hodinách.

Premiéra našeho vystoupení byla pro všechny velkým dnem. Navzdory nervozitě děti předvedly skvělý výkon. I když jsme museli na poslední chvíli improvizovat kvůli nepřítomnosti některých žáků, celkové vystoupení bylo úspěšné a všichni jsme si ho moc užili. Každý člen přispěl svými nápady k úspěchu našeho projektu a společně jsme vytvořili dvě originální představení, která byla výsledkem naší čtyřměsíční práce.

Celý kroužek dramatické výchovy byl pro mě velmi obohacující zkušeností. Cíle, které jsem si na začátku stanovila, se podařilo naplnit, a to zejména díky aktivnímu zapojení a nadšení dětí. Měla jsem možnost sledovat, jak se děti rozvíjejí v oblasti komunikace, spolupráce a kreativním vyjadřování. Získaly nové dovednosti nejen v oblasti dramatické výchovy, ale také v používání cizího jazyka. Jsem velmi hrdá na všechny žáky za jejich odpovědnou práci a nadšení, se kterým spolupracovali. Tento kroužek nám všem přinesl mnoho cenných momentů a jsem přesvědčena, že zkušenosti a dovednosti získané během tohoto kroužku budou pro děti přínosem i v jejich dalším vzdělávání a osobním rozvoji.

13 Závěr

V diplomové práci jsem věnovala pozornost využití prvků dramatické výchovy ve výuce anglického jazyka prostřednictvím volnočasového kroužku. Teoretická část začíná charakteristikou volného času a přehledem zájmových aktivit. Nejvíce pozornosti bylo věnováno dramatické výchově, jejímu zařazení do RVP ZV a jednotlivým metodám a technikám spojených s praktickou částí a realizací kroužku. Zajímavou kapitolou pro mě byla studie dramatické výchovy jako předmět ve Velké Británii, kde je její pojetí v různých oblastech odlišné. Dále jsem se zabývala propojením cizího jazyka s dramatickou výchovou jako jednou z mnoha účinných strategií pro efektivní výuku jazyka.

Praktická část diplomové práce detailně popisuje realizaci navrženého kroužku ve waldorfském prostředí. Na základě toho vznikl zásobník aktivit, který byl navržen v návaznosti na jednotlivá období koncepce volnočasového kroužku. Jednotlivé fáze byly pojmenovány jako seznamování, průpravné aktivity, nacvičování představení a divadelní představení. Dílčí aktivity byly charakterizovány a reflektovány v samostatné kapitole. Na základě reflexe lze posoudit úspěšnost činností v jednotlivých obdobích. V souvislosti s praktickou částí byl vytvořen scénář, který prolínal jednotlivé aktivity v průpravném období. Výsledkem volnočasového kroužku bylo divadelní představení, na jehož realizaci se podílely samy děti. Zhodnocení práce se opírá o názory samotných žáků, kteří se aktivně zapojovali do kroužku, a o mé vlastní reflexe a zkušenosti s realizací. Výsledky z dotazníku mezi žáky ukázaly pozitivní přijetí aktivit a zlepšení jejich vztahu k anglickému jazyku. Dále jsem se díky odpovědím dozvěděla, že největší překážkou pro správné soustředění dětí bylo „zlomení“ chlapců. Na druhou stranu většina odpověděla, že se jim na kroužku líbilo a byli spokojeni s jeho realizací a náplní. Vlastní hodnocení práce zdůrazňuje úspěšné využití dramatické výchovy jako prostředku k aktivnímu učení.

Veškeré materiály, které jsou v diplomové práci uvedeny, byly využity během jednotlivých hodin kroužku. Podle mého názoru jsou aktivity vhodné i pro předškolní děti, naopak využití najdou i ve vyšších ročnících nejen základního vzdělávání. Byla bych ráda, kdyby mi tvořivost a stejné nadšení pro tuto profesi vydrželo i nadále. Sama jsem si dříve spojovala dramatickou výchovu pouze s divadlem a veřejným vystupováním. Neměla jsem povědomí o tom, že se může jednat o jednu ze zajímavých forem a možností, jak oživit jakoukoli výuku. Dále doufám, že se má závěrečná práce stát zdrojem inspirace budoucím či stávajícím učitelům, kteří mají snahu do výuky zařazovat netradiční způsoby. Vše, co jsem pro tuto práci vytvořila, vzniklo

díky motivaci, kterou mi poskytovaly děti, jež kroužek navštěvovaly. Z hodin jsem odcházela převážně s dobrým pocitem a dalšími nápady pro následující hodiny. V dnešní době mají žáci více možností se s anglickým jazykem setkat mimo školní vyučování, proto je důležité jejich zájem stále prohlubovat a vhodně rozvíjet jejich případný potenciál.

Celkově lze říci, že diplomová práce potvrdila, že využití dramatické výchovy je efektivním nástrojem pro podporu nebo ozvláštnění výuky anglického jazyka a může přinést pozitivní změny ve vztahu žáků k cizím jazykům.

14 Summary

In my diploma thesis, I paid attention to the use of elements of drama education in English language teaching through a leisure class. The theoretical part starts with the characterization of leisure time and the overview of interest activities. Most of the attention was paid to drama education, its inclusion in RVP ZV and individual methods and techniques associated with the practical part and implementation of the ring. An interesting chapter for me was the study of drama education as a subject in Great Britain, where its concept is different in different areas. I also looked at linking foreign language with dramatic education as one of many effective strategies for effective language learning.

The practical part of the thesis details the realization of the proposed ring in the Waldorf environment. Based on this, an activity stack entered, which was designed following the individual periods of the leisure ring concept. The stages were named as introductions, groundbreaking activities, performance rehearsals and theatre performances. The partial activities were characterized and reflected in a separate chapter. Based on reflection, the success of the activities can be assessed on a period-by-period basis. In relation to the practical part, a scenario was created that interspersed the various activities in the preliminary period. The result of the leisure circle was a theatrical performance in which the children themselves participated. The evaluation of the work relies on the views of the pupils themselves, who were actively involved in the circle, and on my own reflection and experience of implementation. The results from the survey among pupils showed a positive acceptance of the activities and an improvement in their relationship with the English language. Furthermore, I learned from the answers that the biggest obstacle to properly concentrating children was to "naughty" boys. On the other hand, most replied that they liked the ring and were satisfied with its implementation and content. Self-assessment of the work highlights the successful use of drama education as a means of active learning.

All the materials listed in the thesis were used during the individual hours of the circle. In my opinion, activities are also suitable for pre-school children, on the contrary, they will find use in higher years of not only primary education. I would like to see my creativity and equal enthusiasm for the profession continue. I have previously only associated drama education with theatre and public appearances. I had no knowledge that this could be one of the more interesting forms and ways to revitalize any teaching. Furthermore, I hope that my final work will become a source of inspiration to future or existing teachers who have an effort to include

non-traditional ways in teaching. Everything I created for this work came about because of the motivation provided by the children who attended the circle. I left the class largely feeling good and had other ideas for the hours ahead. Nowadays, pupils have more opportunities to meet the English language outside school, so it is important to further their interest and develop their potential appropriately.

Overall, the diploma thesis confirmed that the use of drama education is an effective tool for promoting or specializing English language learning and can bring about positive changes in pupils' relationship with foreign languages.

Použitá literatura

BETÁKOVÁ, Lucie; HOMOLOVÁ, Eva a ŠTULRAJTEROVÁ, Milena. *Moderní didaktika anglického jazyka v otázkách a odpovědích*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-486-7.

BLÁHOVÁ, Krista. *Uvedení do systému školní dramatiky: dramatická výchova pro učitele obecné, základní a národní školy*. Vyd. 4. Praha: IPOS – Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 1996. ISBN 80-706-8070-9.

DOČKALOVÁ, Bára. *Loops*. Online. Scenario. 2011, roč. 5, č. 1, s. 66-74. ISSN 1649-8526. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.33178/scenario.5.1.6>. [cit. 2024-06-21].

FLEMING, Michael. *Starting Drama Teaching*. Vyd. 4. Designs and Patents Act, 1998. ISBN 1-85346-297-7.

HÁJEK, B; HOFBAUER, B; PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. 2. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.

HANŠPACHOVÁ, Jana a Zuzana ŘANDOVÁ. *Pohádková angličtina: [dramatizace pohádek v angličtině a hry s nimi]*. Vyd. 2. Ilustrace Eva Vogelová. Praha: Portál, 2011, 119 s. ISBN 978-80-262-0046-8.

CHODĚRA, Radomír. *Výuka cizích jazyků na prahu nového století: didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Pedagogika (Grada). Ostrava: Ostravská univerzita, 2000. ISBN 80-704-2157-6.

JANÍKOVÁ, Věra. *Výuka cizích jazyků*. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3512-2.

JEŽKOVÁ, Věra; DVORÁK, Dominik a CHAPMAN, Christopher. *Školní vzdělávání ve Velké Británii*. V Praze: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1784-8.

Judith Ackroydová-Jo Boutonová. *Místo dramatu ve vzdělávacím systému ve Velké Británii. Tvořivá dramatika*. 1999, roč. 10, č. 3/99, s. 4. ISSN 1211-8001.

JŮVA, Vladimír. *Úvod do pedagogiky*. 3. dopl. vyd. Brno: Paido, 1997. ISBN 80-859-3139-7.

KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Výbrané kapitoly z dramatické výchovy: zásobník dramatických her a improvizací*. 12. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-718-4756-9.

MACHKOVÁ, Eva. *Jak se učí dramatická výchova: didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Pedagogika (Grada). Praha: Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta, katedra výchovné dramatiky, 2007. ISBN 978-80-7331-089-9.

MACHKOVÁ, Eva. *Nástin historie a teorie dramatické výchovy*. Praha: NAMU, 2018. ISBN 978-80-7331-487-3.

MACHKOVÁ, Eva. *Uvedení do systému školní dramatiky: zásobník dramatických her a improvizací*. 12. vyd. Praha: IPOS – Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 1996. ISBN 978-80-7068-250-0.

MACHKOVÁ, Eva. *Úvod do studia dramatické výchovy*. Vyd. 4. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-706-8103-9.

MALEY, Alan a DUFF, Alan. *Drama Techniques*. Third Edition. Cambridge, 2005. ISBN 978-0-521-60119-1.

MARUŠÁK, Radek; KRÁLOVÁ, Olga a RODOVÁ, Veronika. *Dramatická výchova v kurikulu současné školy: využití metod a technik*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-472-4.

PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Šesté, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1228-7.

PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník: využití metod a technik*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-717-8711-6.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. 2., rozš. a aktualiz. vyd., [V nakl. Grada] vyd. 1. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1821-7.

TRENC, Milan. *The night at the museum*. Barron's, 2007. ISBN 978-0-7641-3631-3.

VALENTA, Josef. *Metody a techniky dramatické výchovy*. Vyd. 3., aktualiz. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1865-1.

WAY, Brian. *Výchova dramatickou improvizací. Dramatická výchova*. Praha: ISV, 1996. ISBN 80-858-6616-1.

WILSON, Ken. *Drama and improvisation*. Oxford English. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-019-4425-803.

WINSTON, Joe a TANDY, Miles. *Beginning Drama 4-11*. Second Edition. London: FiSH, 2001. ISBN 1-85346-702-2.

Internetové stránky

Game of the Week #11: Who's Under the Blanket. Online. In: . Dostupné z: <https://theresehoyle.com/game-of-week-11/>. [cit. 2024-06-14].

Hry do dramatické výchovy – pedagogika. Online. In: . Dostupné z: <https://studijni-svet.cz/dramaticka-vychova-hry-pedagogika/>. [cit. 2024-06-14].

Hry, živé pexeso. Online. In: . Dostupné z: <https://cedu.cz/hra/zive-pexeso>. [cit. 2024-06-21].

Interaktivní hry – představování a poznávání. Online. In: . Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/2441/INTERAKTIVNI-HRY---PREDSTAVOVANI-A-POZNAVANI.html>. [cit. 2024-06-14].

MŠMT. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Online. MŠMT. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. 2023. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>. [cit. 2024-04-29].

National Drama. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.nationaldrama.org.uk>. [cit. 2024-06-06].

Nápadník her pro slohovou, komunikační a dramatickou výchovu. Online. In: . 2012. Dostupné z: <https://zspkraliky.cz/wp-content/uploads/2019/09/Napadnik-her-pro-sv-kv-dv-konec.pdf>. [cit. 2024-06-14].

The National Association for the Teaching of Drama. Online. 2024. Dostupné z: <https://natd.co.uk>. [cit. 2024-06-06].

Whole Child Counseling. Online. In: Dostupné z: <https://www.wholechildcounseling.com/post/activities-for-teaching-kids-how-to-interpret-and-use-tone-of-voice>. [cit. 2024-06-14].

Živé pexeso. Online. In: Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra81>. [cit. 2024-06-16].

Seznam příloh

Příloha č. 1: Autoportrét

Příloha č. 2: Pomocné kartičky – What time is it?

Příloha č. 3: Závěrečné hodnocení hodiny žáky

Příloha č. 4: Obrázky k závěrečnému hodnocení hodiny

Příloha č. 5: Kresba poznávaného předmětu podle hmatu – The Heart

Příloha č. 6: Kresebný diktát – Draw the Museum Guard

Příloha č. 7: Kresebný diktát – Draw the Museum Guide

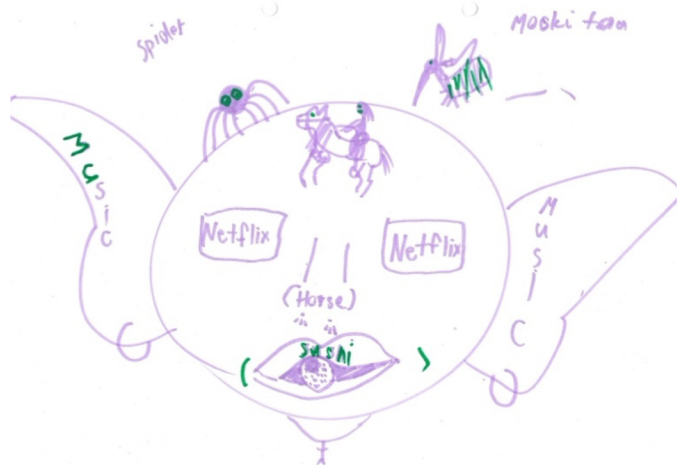
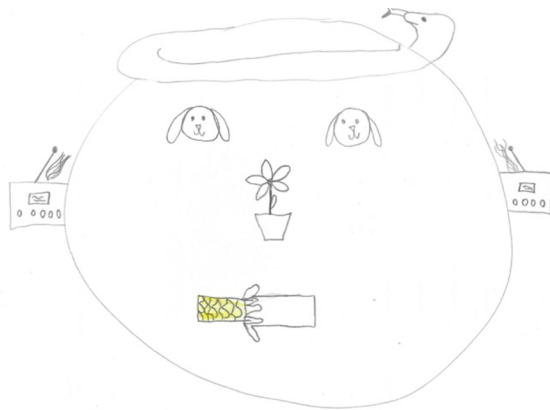
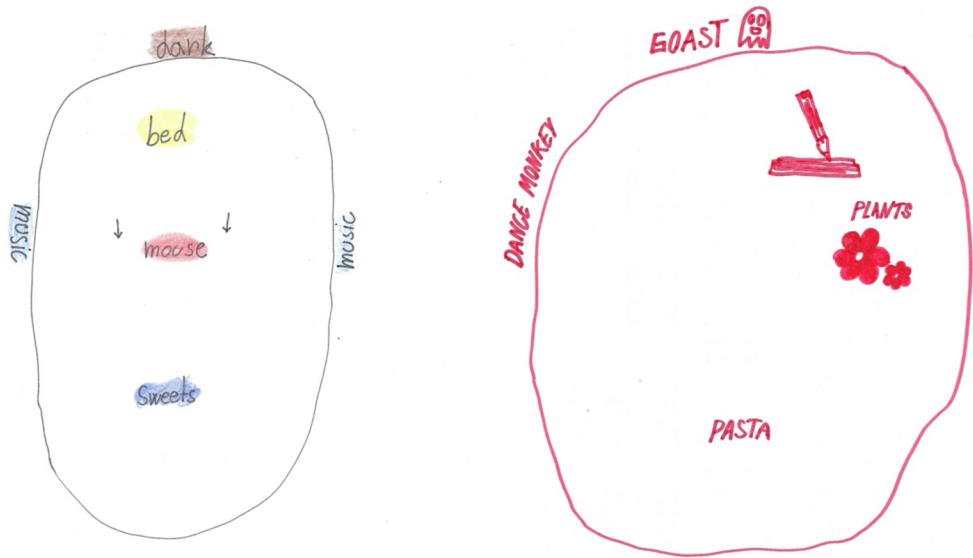
Příloha č. 8: Charakteristika postav pro vytvoření scénáře – The Museum Guide

Příloha č. 9: Scénář pro skupinu č. 2

Příloha č. 10: Pomocné kartičky pro jednotlivé postavy

Příloha č. 11: Myšlenkové bubliny

Příloha č. 1: Autoportrét

Příloha č. 2: Pomocné kartičky – What time is it?

1

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
It is half past ten.
Thank you.

2

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
It is half past ten.
Thank you.

3

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
It is half past ten.
Thank you.

4

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
It is half past ten.
Thank you.

5

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

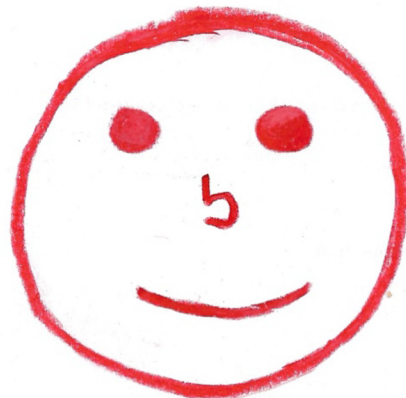
What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
What?
What time is it?
I don't know.
Well, ask him/her!

What time is it?
It is half past ten.
Thank you.

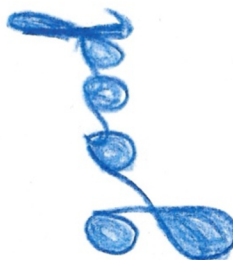
Příloha č. 3: Závěrečné hodnocení hodiny žáky

GOOD

Sachari
jsou nejlepší

Perfect

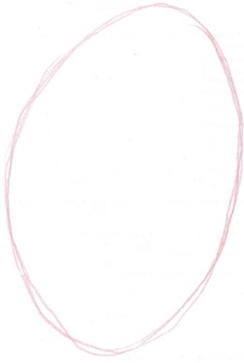
Příloha č. 4: Obrázky k závěrečnému hodnocení

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 5: Kresba poznávaného předmětu podle hmatu

(some ~~thing~~ squishy
thing I don't know
what)
(and the color probably
red)

BARVA RŮŽOVÁ

DIVNÁ HĚS

Z PÍVNÍ GUMOVÍ gumi

PLASTIC

HARD
RED

GUMA

Příloha č. 6: Kresebný diktát – Draw the Museum Guard

Příloha č. 7: Kresebný diktát – Draw the Museum Guide

OUR STATUE IS CALLED

Pepa pig

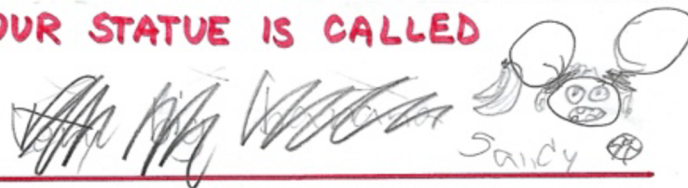
Pepa pig is pink.

Pepa pig is ^{Has got} one brother.

Pepa pig is small.

OUR STATUE IS CALLED

She's very fast.

She's wearing leather.

She likes meat/all

She's very STUPID.

She's wearing two sentipids
insted of mbr bend.

OUR STATUE IS CALLED

Pepp2

horse

it is big
it is builded from

stone

it has tail

it is grey

it is based on a

horse who likes

carrots and rolls

it is located in

London.

it is 78 years

old

OUR STATUE IS CALLED

Lock: Locki

1 He has got long gold

horns.

2 He has got black hair

3 He has got long green

cold.

~~He has got long green horns.~~

NIGHT AT THE MUSEUM

The Characters:

NIGHT GUARD

MUSEUM GUIDE

4 STATUES

- PEPPA PIG
- SPIDER – MAN
- LOKI
- WILLY WONKA

4 VISITORS

- OLD MAN
- KID
- MUM/FATHER
- NERD

NARRATOR 1, SUN

NARRATOR 2, MOON

DEN – SCÉNKA 1

MELODY: Raindrops Keep Falling on my Head

(Přes scénu přechází vypravěč 1 ve žlutém oblečení a s deštníkem.)

NARRATOR 1: It's a rainy day. Let's go to the museum.
(Na scénu umístíme ceduli s nápisem muzeum, aby bylo jasné, že se nacházíme v muzeu.)

NARRATOR 1: Look! This is Sofia. She works as a museum guide.
(Ukazuje na průvodkyni, která přichází na scénu.)

NARRATOR 1: She is very friendly. *(Obejme diváky, potřese rukou, vyfotí se.)*
She is wearing a black skirt and a white shirt.
She has got a name card around her neck. *(Ukazuje na popisovanou věc.)*
She has got black high heel shoes.

(Na scénu přicházejí návštěvníci.)

NARRATOR 1: Oh, it's opening time! Enjoy your visit!

(Vypravěč odchází ze scény.)

MUSEUM GUIDE: Hello and welcome to the museum of fairytale creatures.
Follow me, please!

(Průvodce a návštěvníci přicházejí k první soše.)

MUSEUM GUIDE: This is Peppa Pig.
She is pink. Her favourite colour is pink, too.
She has got one brother. His name is George Pig.

(Socha během výkladu průvodce postupně vysouvá myšlenkovou bublinu.)

OLD MAN: I can't see it. *(Mžourá.)*
I lost my glasses. *(Hledá brýle.)*
Where are my glasses? *(Zeptá se diváků.)*

OLD MAN: Oh, thank you!

(Přesouváme se k další soše.)

MUSEUM GUIDE: This is Spider – Man.
He is a big green monster.
He is wearing shorts.
He is super strong.

(Socha během výkladu průvodce postupně vysouvá myšlenkovou bublinu.)

KID: Mum, I need to go to the toilet!
MUM/DAD: Not now, darling.
KID: Oops, it's too late.

(Přesouváme se k další soše.)

MUSEUM GUIDE: This is a chocolate maker.
His name is Willy Wonka.
He works in the chocolate factory.
He is made from chocolate.

(Socha během výkladu průvodce postupně vysouvá myšlenkovou bublinu.)

NERD: I don't believe you. *(Jde k soše a prohlíží si ji.)*
MUSEUM GUIDE: Why?
NERD: It's very hot here. Chocolate would melt.

(Stále stojí u sochy a zkoumá ji.)

MUSEUM GUIDE: *(Přijde k soše. Ulomí kousek čokolády a podá mu ji.)*

NERD: All right. *(Překvapeně.)*
MUSEUM GUIDE: This is Loki.
He has got long golden horns.
He has got black hair.
His brother's name is Thor.

(Socha během výkladu průvodce postupně vysouvá myšlenkovou bublinu. Mezitím, co průvodce vypráví, dítě dá obal od sušenky na sochu.)

MUSEUM GUIDE: That's all.
Thank you for coming to our museum.

(Návštěvníci tleskají.)

MUSEUM GUIDE: See you next time – goodbye!

VISITORS: Goodbye!

(Návštěvníci opouštějí muzeum.)

MUSEUM GUIDE: That's all for today!
I can go home now.

NOC – SCÉNKA 2

MELODY: Twinkle Twinkle Little Star

(Přes scénu přechází vypravěč 2 v černém oblečení, který představuje noc, měsíc. V místnosti zatáhneme žaluzie pro lepší navození atmosféry.)

NARRATOR 2: This is Larry. Larry is very happy.
He works as a night guard at the museum.

(Ukazuje na popisovanou věc.)

He has got a beautiful blue uniform with golden buttons.

He is wearing a cap and black shoes.

He has got a flashlight in his right hand.

(Vypravěč odchází ze scény.)

LARRY: Time to check the statues. *(Kontroluje každou sochu.)*

(Larry se posadí na židli.)

LARRY: I am so tired. I need a nap. *(Protáhne se a zívne.)*

(Uvelebí se na židli a usne. Z ruky mu vypadnou klíče.)

MELODY:

(Sochy začínají ožívat.)

PEPPA PIG: I can move now! *(Šťastná. Pohybuje se na místě, protahuje se.)*

SPIDER – MAN: Oh, I can sit down. *(Vyčerpaná. Oddechne si a posadí se.)*

LOKI: How was your day?

WILLY WONKA: Fine but it is much better now.

SPIDER - MAN: What shall we do now?

PEPPA PIG: We can play tennis.

LOKI: No, it's boring.

WILLY WONKA: I would like to look outside.

SPIDER - MAN: That's a good idea!

PEPPA PIG: We haven't got the key!
LOKI: Let's find it!
(Sochy chodí po muzeu a hledají klíč od hlavních dveří.)

PEPPA PIG: Look, a banana peel. Yuck!
SPIDER - MAN: Yeah! Cookie. No, it's only a package. People are pigs!
(Pepa se na Perníčka rozzlobeně podívá.)
LOKI: I'm so sorry!
WILLY WONKA: Here are the keys. Hooray! *(Ukazuje na klíče.)*
LOKI: Shh! *(Udělá pšš na sochy a na diváky. Jde po špičkách k hlídači.)*
(Ostatní sochy s napětím čekají, co se stane. Socha 3 se blíží k židli. Hlídač se na židli zavrtí a socha 3 se zastaví. Hlídač spí dál a socha 3 se natáhne pro klíče a vrátí se pomalu a potichu zpět k ostatním.)
(Sochy se radují.)

PEPPA PIG: We can leave the museum now.
SPIDER - MAN: Let's go!
(Sochy odemknou dveře a odcházejí pryč z muzea. Jdou směrem k ceduli Stromovka.)

(Sochy si užívají a radují se. Společně zpívají I'm free, nothing's worrying me. Náhle začne hrát strašidelná melodie a sochy se začnou bát.)

WILLY WONKA: It's cold here. *(Třese se zimou.)*
LOKI: I don't like dark. I'm scared! *(Vystrašená a chytne se druhé sochy.)*
SPIDER - MAN: Let's go back to the museum!
Which way?
(Sochy se chytanou za hlavu a přemýšlí, kudy se dostanou zpět do muzea. Jsou smutné. Mezitím se Larry v muzeu probudí. Protáhne se a koukne na hodinky.)

LARRY: That was a nice nap!
Oh no! It's 6 o'clock. Time to check the statues again.
(Jde zkontrolovat sochy.)

(Larry je překvapený, že sochy nejsou na svých místech.)

LARRY: Where are the statues?
Do you know? *(Zeptá se diváků.)*
LARRY: Oh no, that's not good.
What shall I do? *(Přemýšlí.)*
I got it.

(Larry vyjde před muzeum a začne blikat baterkou do vzduchu.)

PEPPA PIG: Look at the sky!
SPIDER - MAN: It's Larry's flashlight.
LOKI: That's true. I remember it from the museum.
WILLY WONKA: Follow the light!
(Sochy sledují světlo a najdou cestu zpět k muzeu. Před muzeem stojí hlídač a je rád, že soch vidí.)

LARRY: Hey, we are opening soon!
Hurry! Back to your places!
(Sochy jsou rády, že našli cestu zpět do muzea a jsou šťastné. Vracejí se na svá místa.)

ALL STATUES: We are NOT going out again.
(Sochy se vrátí zpět na své místo a opět zkamení za doprovodu melodie Raindrops Keep Falling on my Head.)

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 10: Pomocné kartičky pro jednotlivé postavy

NARRATOR 1

It's a rainy day. Let's go to the museum.

Look! This is Sofia. She works as a museum guide.
She is very friendly.
She is wearing a black skirt and a white shirt.
She has got a name card around her neck.
She has got black high heel shoes.

Oh, it's opening time! Enjoy your visit!

MUSEUM GUIDE

Hello and welcome to the museum of fairytale creatures.
Follow me, please!

This is Peppa Pig
She is pink. Her favourite colour is pink, too.
She has got one brother. His name is George Pig.

This is Spider - Man.
He is a superhero.
He is wearing red and blue suit.
His favourite animals are spiders.

This is chocolate maker.
His name is Willy Wonka.
He works in the chocolate factory.
He is made from chocolate.

NERD
Why?
NERD

There is Loki.
He has got long golden horns.
He has got black hair.
His brother's name is Thor.

That's all.
Thank you for coming to our museum.
See you next time – goodbye!

LARRY

Time to check the statues.
I am so tired. I need a nap.

That was a nice nap!
Oh no! It's 6 o'clock. Time to check the statues again.

Where are the statues?
Do you know?

Oh no, that's not good.
What shall I do?
I got it.

Hey, we are opening soon!
Hurry! Back to your places!

PEPPA PIG

I can move now!

SPIDER - MAN: What shall we do now?
We can play tennis.

SPIDER - MAN: That's a good idea!
We haven't got the key!

Look, a banana peel. Yuck!

We can leave the museum now.

Look at the sky!

OLD MAN

I can't see it.
I lost my glasses.
Where are my glasses?
Oh, thank you!

NERD

I don't believe you.
MUSEUM GUIDE
It's very hot here. Chocolate would melt.
MUSEUM GUIDE
All right.

NARRATOR 2

This is Larry. Larry is very happy.
He works as a night guard at the museum.
He has got a beautiful blue uniform with golden buttons.
He is wearing a cap and black shoes.
He has got a flashlight in his right hand.

MUM

KID
Not now, darling.
KID

KID

Mum, I need to go to the toilet!
MUM
Ops, it's too late.

SPIDER – MAN

Oh, I can sit down.

What shall we do now?

WILLY WONKA: I would like to look outside.

That's a good idea!

Yeah! Cookie. No, it's only a package. People are pigs!
I'm so sorry!

PEPPA PIG: We can leave the museum now.

Let's go!

LOKI: I don't like dark. I'm scared!

Let's go back to the museum!

Which way?

PEPPA PIG: Look at the sky!

It's Larry's flashlight!

LOKI

How was your day?

WILLY WONKA

PEPPA PIG: We can play tennis.

No, it's boring.

PEPPA PIG: We haven't got the key!

Let's find it!

WILLY WONKA: Here are the keys. Hooray!

Shh!

WILLY WONKA: It's cold here.

I don't like dark. I'm scared!

HULK: It's Larry's flashlight.

That's true. I remember it from the museum.

WILLY WONKA

LOKI

Fine but it is much better now.

LOKI: No, it's boring.

I would like to go outside.

LOKI: I'm so sorry!

Here are the keys! Hooray!

It's cold here.

LOKI: That's true. I remember it from the museum.

Follow the light!

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 11: Myšlenkové bubliny

